

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 13.11.2007
COM(2007) 697 definitief

2007/0247 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van de Richtlijnen 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten, 2002/19/EG inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten

(door de Commissie ingediend)

{SEC(2007) 1472}

{SEC(2007) 1473}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Om investeringen, innovatie en voordelen voor de consument in elektronische communicatie te bevorderen heeft Europa een samenhangend regelgevingskader nodig voor een toekomstbestendige, marktgerichte digitale economie waarbij de voordelen van de voltooiing van de interne markt worden benut.

Dit voorstel maakt deel uit van drie voorstellen voor hervorming van het huidige regelgevingskader. Het eerste voorstel bestrijkt wijzigingen van de Kader-¹, de Machtigings-² en de Toegangsrichtlijnen³. Een afzonderlijk voorstel voor wijziging van de wetgeving⁴ heeft betrekking op de wijzigingen van de twee andere richtlijnen. Dit wordt aangevuld door het voorstel voor een verordening tot oprichting van een nieuwe Europese Autoriteit voor de elektronische-communicatiemarkt⁵. De drie voorstellen voor wijziging van de wetgeving gaan vergezeld van een effectbeoordeling⁶ en een Mededeling waarin de voornaamste beleidslijnen worden geschetst en verslag wordt gedaan van de openbare raadpleging⁷. Daarnaast heeft de Commissie een tweede versie goedgekeurd van haar Aanbeveling over relevante product- en dienstenmarkten, op grond waarvan het aantal markten dat aan ex-ante regelgeving kan worden onderworpen wordt teruggebracht van 18 tot 7.

Het huidige voorstel voor een wijziging van de wetgeving beoogt het regelgevingskader voor e-communicatie aan te passen door de doelmatigheid te verbeteren, de administratieve hulpbronnen die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging van economische regelgeving te reduceren (de marktanalyseprocedure) en de toegang tot radiofrequenties eenvoudiger en doelmatiger te maken. Dit sluit aan op het programma voor betere regelgeving van de Commissie dat ervoor moet zorgen dat wetgevende maatregelen in verhouding staan tot de politieke doelstellingen die worden nagestreefd en dat deel uitmaakt van de algemene strategie van de Commissie om de interne markt te versterken en te voltooien.

De doelstellingen van dit voorstel zijn drieledig:

1. Een doelmatiger spectrumbeheer nastreven om de toegang tot spectrum voor exploitanten te vergemakkelijken en innovatie te bevorderen.

¹ Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Kaderrichtlijn), PB L 108 van 24.4.2002.

² Richtlijn 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Machtigingsrichtlijn)

³ Richtlijn 2002/19/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten (Toegangsrichtlijn)

⁴ COM(2007) 698.

⁵ COM(2007) 699.

⁶ SEC(2007) 1472.

⁷ COM(2007) 696.

2. Ervoor zorgen dat daar waar regelgeving noodzakelijk blijft, deze doelmatiger en eenvoudiger is, zowel voor de exploitanten als voor de nationale regelgevende instanties (NRI's).
3. Gedecideerd kiezen voor meer samenhang bij de toepassing van EU-regels om de interne markt voor elektronische communicatie te voltooien.

- **Algemene context**

Als onderdeel van de hernieuwde strategie van Lissabon voor groei en werkgelegenheid legde de Commissie in juni 2005 een voorstel op tafel voor een nieuwe strategie – het i2010 initiatief: een Europese informatiemaatschappij voor groei en werkgelegenheid – waarin de grote lijnen werden geschetst van de beleidsoriëntatie om te komen tot een open en concurrerende digitale economie. De oprichting van een Interne Europese Informatieruimte, één van de voornaamste pijlers van het i2010 Initiatief, houdt ondermeer de hervorming in van het regelgevingskader. In dit i2010 initiatief wordt tevens de nadruk gelegd op het feit dat een doelmatiger spectrumbeheer innovatie in ICT zou aanmoedigen en het zou kunnen bijdragen tot betaalbare diensten voor de Europese burger.

Overeenkomstig de beginselen van betere regelgeving bepaalt het kader dat een periodieke herziening moet worden uitgevoerd om er zeker van te zijn dat gelijke tred wordt gehouden met de technologische en marktontwikkelingen.

In juni 2006 diende de Commissie een verslag⁸ in bij het Europees Parlement en de Raad over de werking van het regelgevend kader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten. In dit verslag werd opgemerkt dat het kader belangrijke voordelen had opgeleverd maar dat de interne markt voor elektronische communicatie nog niet voltooid was omdat tal van aspecten nog op nationaal niveau worden gereguleerd.

Deze situatie staat in schril contrast met de ontwikkelingen van de technologie en de markt die niet gehinderd worden door nationale grenzen en dan ook vragen om een gemeenschappelijke aanpak van de regelgeving in de gehele EU. De huidige fragmentering belemmert investeringen en is nadelig voor consumenten en exploitanten. Er is een ingrijpende hervorming nodig van het regelgevingskader om de interne markt te versterken en te voltooien.

- **Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

Dit voorstel beoogt drie richtlijnen te wijzigen: de Kaderrichtlijn, de Machtigingsrichtlijn en de Toegangsrichtlijn.

- **Samenhang met andere beleidsgebieden en doelstellingen van de EU**

Het voorstel, dat de Kaderrichtlijn beoogt te wijzigen op het gebied van veiligheid en integriteit, heeft tot doel de veerkracht van bestaande elektronische communicatienetwerken en –systemen te versterken. Het vormt een aanvulling op het Kaderbesluit 2005/222/JBZ over aanvallen op informatiesystemen⁹, waarin bepaalde activiteiten strafbaar worden gesteld. Het voorstel om de Machtigingsrichtlijn te wijzigen om een gemeenschappelijke selectieprocedure

⁸ COM(2006) 334

⁹ PB L 69 van 16.3.2005, blz. 67.

vast te stellen, zal het verlenen van machtigingen voor bepaalde pan-Europese satellietdiensten vergemakkelijken, in overeenstemming met een van de doelstellingen van het Europese Ruimtevaartbeleid¹⁰.

2. RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELING

• Raadpleging van belanghebbende partijen

Wijze van raadpleging, belangrijkste geraadpleegde sectoren en algemeen profiel van de respondenten

De diensten van de Commissie startten eind 2005 een raadpleging die bestond uit twee fasen. De eerste fase omvatte een oproep tot het indienen van input en een publieke hoorzitting waaraan werd deelgenomen door meer dan 440 deelnemers (januari 2006) die ongeveer 160 reacties opleverde. In de oproep voor input werd belanghebbenden hun mening gevraagd over algemene onderwerpen die verband houden met de regelgeving op het gebied van elektronische communicatie. Met deze meningen werd rekening gehouden bij de voorbereiding van de Mededeling van de Commissie van 29 juni 2006 inzake de herziening¹¹, en het begeleidend werkdocument van de diensten van de Commissie en de effectbeoordeling. Met de publicatie van deze documenten werd een tweede fase ingeleid van de openbare raadpleging die tot oktober 2006 liep. In oktober 2006 werd een openbare workshop gehouden waar belanghebbenden hun mening konden geven over de raadplegingsdocumenten. Er kwamen 224 reacties binnen afkomstig van zeer uiteenlopende partijen, zowel binnen als buiten de EU. 52 brancheorganisaties, 12 vakbondsverenigingen en 15 consumentenverenigingen hadden schriftelijk opmerkingen ingediend evenals 18 lidstaten en de Europese Regulators Group (ERG). Naar aanleiding van de opmerkingen van de ERG ontstond er tussen november 2006 en februari 2007 een dialoog met de Commissie waarin werd gezocht naar mogelijkheden om de inconsistenties op het gebied van de regelgeving en obstakels voor de interne markt te reduceren in een streven naar betere regelgeving.

Samenvatting van de reacties en hoe daarmee rekening is gehouden

Voorstellen op het gebied van spectrumbeheer en het stroomlijnen van marktherzieningen konden rekenen op brede steun van lidstaten en industrie. In tal van opmerkingen van de zijde van de industrie werd gepleit voor een echte interne markt voor elektronische communicatie. Tevens viel er bezorgdheid te beluisteren wat betreft specifieke aspecten van mogelijk toezicht van de Commissie over rechtsmiddelen zonder dat de NRI's hierbij betrokken zouden worden en ten aanzien van veranderingen van procedures om in beroep te gaan. Op het gebied van de veiligheid bleek brede steun te bestaan voor de algemene doelstellingen maar men toonde zich meer genuanceerd ten aanzien van de voorgestelde methoden om deze doelstellingen te verwezenlijken. Zowel nieuwkomers als de ERG wilden de mogelijkheid hebben om een functionele scheiding te kunnen invoeren. Het voorstel met betrekking tot het verlenen van machtigingen voor diensten met een pan-Europese dimensie ontving brede steun. Bij dit voorstel werd rekening gehouden met de resultaten van de openbare raadpleging.

• Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid

¹⁰ Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement - Het Europees ruimtebeleid, COM(2007) 212 van 26.4.2007.

¹¹ Zie voetnoot 8.

Betrokken wetenschaps- en kennisgebieden

- De studie “Preparing the next steps in regulation of electronic communications — a contribution to the review of the electronic communications regulatory framework” (Hogan & Hartson, Analysys), 2006.

Samenvatting van de ontvangen en gebruikte adviezen

Deze studie bevestigt het degelijke karakter van het regelgevingskader en de doelstellingen ervan. Wel wordt gewezen op de noodzaak van een aantal aanpassingen.

- In de studie werd uitgebreid ingegaan op een aantal aspecten van regelgeving. Marktspelers werd vragen gesteld over obstakels voor de interne markt en er werd een beoordeling gemaakt van de “artikel 7-procedure voor marktanalyse”. Er werden aanbevelingen gedaan voor veranderingen, zoals manieren om de procedure voor markttherziening te stroomlijnen en de beroepsprocedure in nationale rechtbanken te verbeteren, hoewel in geen van de aanbevelingen voorstellen werden gedaan om het kader ingrijpend te wijzigen. Voorgesteld werd de Commissie een veto te verschaffen voor gevallen waarin dit op grond van hun interne marktdimensie gerechtvaardigd was en een functionele scheiding op te nemen in de lijst van oplossingen waarover de NRI's kunnen beschikken.

Wijze waarop het deskundigenadvies beschikbaar is gemaakt voor het publiek

De studie is beschikbaar op:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/ext_studies/index_en.htm#2006

• **Effectbeoordeling**

In het verslag over de effectbeoordeling van juni 2006 werd een eerste analyse gemaakt van een uitgebreide reeks beleidsopties. Deze analyse werd naar aanleiding van de openbare raadpleging nog verfijnd. De tweede effectbeoordeling, die samen met het huidige voorstel werd bekendgemaakt, is gericht op een meer specifieke reeks opties voor voorstellen met de meest verstrekkende gevolgen. Deze beoordeling werd met name geschraagd door een studie van deskundigen over de beleidsoptie voor doelmatig spectrumbeheer.

De groepen die het meest te maken krijgen met de voorgestelde wijzigingen zijn bedrijven (zowel gevestigde exploitanten als nieuwkomers in de elektronische communicatiesector alsmede zakelijke gebruikers van elektronische communicatiediensten), overheden, burgers en de Europese maatschappij als geheel, die alle gebruik maken van elektronische communicatie. De voornaamste belanghebbenden die de gevolgen zullen ondervinden van deze voorstellen zijn NRI's, bedrijven die elektronische communicatiediensten aanbieden en omroepen. Bepaald geen homogene groep en de belangen van deze leden druisen in veel gevallen dan ook tegen elkaar in. De effectbeoordeling is te vinden op:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/library/public_consult/index_en.htm#communication_review

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

• **Samenvatting van de voorgestelde maatregel(en)**

Het voorstel beoogt de bestaande Kader-, Machtigings- en Toegangsrichtlijnen te moderniseren.

De voornaamste wijzigingen die worden voorgesteld voor de Kaderrichtlijn zijn:

- Hervorming van het spectrumbeheer, waarbij de beleidsaanpak van de Commissie inzake spectrumbeheer zoals geformuleerd in haar Mededeling van september 2005¹² wordt gevolgd. Technologische ontwikkeling en convergentie onderstrepen het belang van spectrum, maar het beheer ervan heeft geen gelijke tred gehouden met deze ontwikkeling. Een meer flexibele aanpak is dan ook nodig om het economisch potentieel te benutten en de maatschappelijke en milieuvoordelen van beter spectrumgebruik te kunnen realiseren.
- Verbetering van de samenhang van de regelgeving van de interne markt in elektronische communicatie. Dit kan worden verwezenlijkt door een sterkere rol voor de Commissie bij maatregelen die door de NRI's zijn opgelegd in nauwe samenwerking met de nieuwe Autoriteit voor de elektronische-communicatiemarkt in het kader van de “artikel 7-procedure” om ervoor te zorgen dat de gezamenlijke expertise van de NRI's doelmatig kan worden aangewend en dat hiermee bij de uiteindelijke besluitvorming van de Commissie doeltreffend rekening wordt gehouden.
- Versterking van de veiligheid en integriteit ten behoeve van gebruikers van e-communicatie. Dit is van fundamenteel belang om het vertrouwen te versterken van bedrijfsleven en burgers die gebruik maken van e-communicatie.

Bij de Machtigingsrichtlijn zijn de voornaamste veranderingen de volgende:

- De richtlijn wordt aangepast aan het nieuwe spectrumbeleid;
- Er wordt een doelmatige procedure gecreëerd voor bedrijven die rechten nodig hebben om in geheel Europa diensten te kunnen verstrekken; en
- Er wordt gezorgd voor een soepele overgang naar de invoering van handel in spectrum.

De voornaamste verandering bij de Toegangsrichtlijn is de invoering van functionele scheiding als rechtsmiddel dat door de NRI's kan worden opgelegd, mits de Commissie hiervoor toestemming verleent. De Commissie dient hierbij wel het advies in te winnen van de nieuwe Autoriteit.

• **Rechtsgrondslag**

Artikel 95 van het EG-Verdrag.

• **Subsidiariteitsbeginsel**

¹² COM(2005) 400.

De voorgestelde maatregel houdt een wijziging in van het bestaande EU-regelgevingskader en heeft derhalve betrekking op een gebied waarin de Gemeenschap reeds haar bevoegdheid heeft uitgeoefend. Het voorstel is derhalve in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, zoals neergelegd in artikel 5 van het Verdrag. Het regelgevend model voor het kader is gebaseerd op het beginsel van gedecentraliseerde regulering in de lidstaten waarbij de nationale autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de markten volgens een gemeenschappelijke set beginselen en procedures.

- **Evenredigheidsbeginsel**

Het voorstel is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel omdat een minimumniveau van harmonisatie wordt voorgesteld en de NRI's of de lidstaten zelf de uitvoeringsmaatregelen kunnen bepalen, zoals op de volgende gebieden:

- de vereenvoudiging van de “artikel 7-procedure” biedt een manier om de administratieve belasting voor exploitanten en NRI's te stroomlijnen — in overeenstemming met het betere regelgevingsbeleid van de Commissie — en er tegelijkertijd voor te zorgen dat er een doelmatig communautair mechanisme is voor sleutelgebieden daar waar behoefte is aan een onderling samenhangende wetgeving op de interne markt;
- de maatregelen om de veiligheid en integriteit te versterken geven geen opsomming van gedetailleerde verplichtingen op EU-niveau maar verlenen de NRI's veeleer aanvullende bevoegdheden op het gebied van het toezicht op de naleving; de effectieve regelgeving van deze kwesties blijft tot de bevoegdheid van de lidstaten behoren.

De voorgestelde wijzigingen beperken zich tot dat wat nodig is om deze sector een betere regelgeving te verschaffen. Ze komen overeen met het evenredigheidsbeginsel zoals neergelegd in artikel 5 van het EG-Verdrag.

- **Keuze van instrumenten**

Voorgesteld(e) instrument(en): richtlijn

Andere middelen zouden niet adequaat zijn omdat dit voorstel beoogt drie bestaande richtlijnen te wijzigen.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Gemeenschap.

5. AANVULLENDE INFORMATIE

- **Vereenvoudiging en vermindering van de administratieve kosten**

Veranderingen die beogen de administratieve last voor NRI's en marktspelers te verlichten zijn de volgende :

- door meer flexibiliteit bij de taken op het gebied van spectrumbeheer zullen de administratieve procedures voor NRI's en spectrumgebruik voor exploitanten en consumenten worden vergemakkelijkt. De beperkende voorschriften (bijv.

machtigingsvoorwaarden) zullen bij het voorgestelde mechanisme tot een minimum worden beperkt.

- er worden bepalingen ingevoerd waarmee de verplichting voor NRI's om de Commissie overeenkomstig artikel 7 van de Kaderrichtlijn kennisgeving te doen van ontwerpmaatregelen enigszins wordt versoepeld. Dit zou ondermeer een “verkort formulier” voor kennisgeving kunnen betekenen voor bepaalde ontwerpmaatregelen (bijv. maatregelen die betrekking hebben op stabiele markten of kleine wijzigingen van maatregelen waarvan eerder kennisgeving is gedaan), waarbij de NRI de Commissie alleen op de hoogte brengt van haar voorgenomen maatregel vergezeld van een beknopte beschrijving van de inhoud; en een procedure waarbij “vrijstelling van kennisgeving” geldt voor bepaalde categorieën waarvan het niet waarschijnlijk wordt geacht dat dit problemen oplevert voor de mededinging en waarbij de NRI niet langer verplicht zou zijn de Commissie kennisgeving te doen van de ontwerpmaatregelen.

Ook wordt voorgesteld een aantal achterhaalde bepalingen in te trekken, met inbegrip van bijvoorbeeld de overgangsmaatregelen die de overgang van het “oude” kader van 1998 naar het kader van 2002 moeten vergemakkelijken.

Het voorstel is opgenomen in het doorlopende programma van de Commissie voor de modernisering en vereenvoudiging van het *acquis communautaire* en in het wetgevings- en werkprogramma van de Commissie, onder referentie 2007/INFSO/001.

Tegelijkertijd zal het aantal markten dat voor voorafgaande regulering in aanmerking komt worden teruggebracht van 18 tot 7 door de aanbeveling inzake de relevante markten te wijzigen.

- **Intrekking van bestaande wetgeving**

Goedkeuring van het voorstel houdt intrekking in van Verordening (EG) nr. 2887/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 inzake ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk¹³.

- **Evaluatie-/herzienings-/vervalbepaling**

De richtlijnen die gewijzigd moeten worden omvatten reeds een clausule inzake periodieke herziening.

- **Concordantietabel**

De lidstaten delen de Commissie de tekst van de nationale bepalingen tot omzetting van de richtlijn mee, alsmede een concordantietabel die het verband weergeeft tussen die bepalingen en deze richtlijn.

- **Europese Economische Ruimte**

De voorgestelde maatregel betreft een onderwerp dat onder de EER-overeenkomst valt en moet daarom worden uitgebreid tot de Europese Economische Ruimte.

¹³ PB L 336 van 30.12.2000, blz. 4.

- **Nadere uitleg van het voorstel, per hoofdstuk of per artikel**

Artikel 1 omvat wijzigingen van de Kaderrichtlijn

Met de voorgestelde wijzigingen wordt het volgende beoogd:

Nieuwe aanpak van spectrumbeheer

- Artikel 6: dit verplicht de lidstaten ertoe ook de belanghebbende partijen te raadplegen wanneer wordt overwogen af te wijken van de beginselen van technologie- en dienstenneutraliteit.
- Artikel 8, lid 1: verduidelijkt de bestaande formulering.
- Artikel 9: met het oog op meer flexibiliteit teneinde rekening te houden met de marktbehoeften wordt technologieneutraliteit (artikel 9, lid 3) een bindend beginsel en wordt het beginsel van dienstenneutraliteit (artikel 9, lid 4) ingevoerd waarbij in een beperkt aantal gevallen uitzonderingen kunnen worden gemaakt zoals bijvoorbeeld wanneer moet worden voldaan aan doelstellingen van algemeen belang. Het beginsel van de handel in spectrumruimte kan worden opgelegd in gemeenschappelijk gedefinieerde banden (artikel 9 ter). Ook wordt een overgangsfase ingevoerd (artikel 9 bis) en krijgt de Commissie de mogelijkheid via de comitéprocedure uitvoeringsmaatregelen te nemen om de toepassing van de nieuwe beginselen (artikel 9 quater) te coördineren met het oog op de interne markt.

Consolidering van de interne markt en meer samenhang

- Artikel 7, lid 4: dit artikel geeft de Commissie meer bevoegdheden om toe te zien op rechtsmiddelen die de NRI voorstelt voor ondernemingen met een sterke marktpositie.
- Artikel 7, de leden 5, en 7: dit artikel beoogt de coördinatie van de regelgeving binnen de interne markt te versterken. De Autoriteit zal de Commissie hierin met adviezen terzijde staan.
- De artikelen 7, lid 5, 7, lid 6, 7 bis, 16, lid 6, en 16, lid 7: hierin worden een aantal procedurele elementen in het marktherzieningsproces verduidelijkt om de onzekerheid voor de marktdeelnemers te verminderen. Artikel 16, lid 7, biedt de Commissie, bijgestaan door de Autoriteit, de mogelijkheid zelf een marktanalyse uit te voeren wanneer een NRI zich niet tijdig van deze taak heeft gekwet. De Commissie kan op grond van artikel 7, lid 8, bijgestaan door de Autoriteit, specifieke verplichtingen opleggen voor ontwerpmaatregelen waarvan opnieuw kennisgeving is gedaan.
- Artikel 16, lid 6: hier wordt een schema ingevoerd voor het uitvoeren van een marktanalyse.
- In artikel 10, lid 4, worden de bevoegdheden van de Commissie op het gebied van de nummering voor bepaalde diensten met een interne marktdimensie verduidelijkt. Uit de ervaring met het nummer “116” blijkt bijvoorbeeld dat het noodzakelijk is dat de Commissie over bepaalde bevoegdheden beschikt voor tarieven die gekoppeld zijn aan het gebruik van specifieke nummers. De Autoriteit kan bevoegdheden worden verleend bij de tenuitvoerlegging van door de Commissie vastgestelde maatregelen.

- Artikel 15, lid 4, en artikel 16, lid 5: voor transnationale markten, zal de Commissie ondernemingen met een sterke marktpositie identificeren en hen specifieke verplichtingen opleggen, waarbij rekening wordt gehouden met het advies van de Autoriteit.
- Artikel 19: de bestaande bevoegdheden van de Commissie worden verduidelijkt om op bepaalde gebieden te zorgen voor harmonisatie of coördinatie op communautair niveau. Hierdoor kunnen technische regelgevingskwesties en vraagstukken die het gevolg zijn van veranderingen in de technologie, tijdig en op gecoördineerde wijze worden aangepakt in plaats van op gefragmenteerde wijze.
- Het nieuwe artikel 21 bis: dit houdt een verbetering in van de bevoegdheden van NRI's inzake het toezicht op de naleving.

Verbetering van de veiligheid en de integriteit van netwerken

- Een nieuw hoofdstuk wordt toegevoegd dat betrekking heeft op de veiligheid en integriteit van netwerken en diensten. De verplichtingen op dit gebied worden versterkt om te zorgen voor betrouwbaar en veilig gebruik van e-communicatie (artikel 13 bis, lid 1). De Autoriteit zal bijdragen aan de harmonisatie van passende technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen door de Commissie deskundig advies te verlenen. Nieuwe bepalingen breiden de draagwijdte van de eisen inzake integriteit die voor telefoondiensten golden uit tot mobiele en IP-netwerken (artikel 13 bis, lid 2). Artikel 13 ter, verleent de NRI's op dit gebied uitvoeringsbevoegdheid.

Onafhankelijkheid van regelgevers, recht op beroep

- Artikel 3, lid 3; dit artikel versterkt de onafhankelijkheid van de NRI's door normen vast te stellen voor het ontslag van het hoofd van een NRI, legt de mogelijke invloed van andere overheidsinstanties op het dagelijks beheer van NRI's aan banden en zorgt ervoor dat de NRI kan beschikken over een eigen begroting en voldoende personele middelen.
- Artikel 4, lid 1; hierin wordt een minimumcriterium bepaald (de dringende noodzaak om ernstige en onherstelbare schade aan de betrokken partij te voorkomen) alvorens een NRI-maatregel kan worden geschorst, in overeenstemming met de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie.
- Artikel 4, lid 3; bepaalt dat de lidstaten de Autoriteit en de Commissie informatie verschaffen over beroepen.
- Artikel 5, lid 1; biedt de NRI's de mogelijkheid te worden ingelicht over netwerkontwikkelingen (bijv. NGN-architectuur) die gevolgen zouden kunnen hebben voor diensten op groothandelniveau die aan concurrenten worden verstrekt.

Technische aanpassingen aan de formulering van de richtlijn

- Artikel 1, lid 1; hiermee wordt eindapparatuur ook gedekt door het kader. Dit is in overeenstemming met de veranderingen die zijn voorgesteld in de herziene Universeledienstenrichtlijn om de eToegankelijkheid voor eindgebruikers met een handicap te verbeteren.
- Artikel 2: verschillende definities zijn bijgewerkt (onder (d) en (e)), of duidelijker geformuleerd (onder (b), (q), (r) en (s)).

- Artikel 8: hierin worden de doelstellingen van NRI's bijgewerkt, met name wat betreft oudere gebruikers en gebruikers met sociale behoeften. Punt (g) heeft betrekking op de vrijheid van eindgebruikers in de informatiemaatschappij.
- Artikel 10, lid 2: in dit artikel wordt een tegenstrijdigheid in de huidige formulering aangepast.
- Artikel 11: hierin wordt het delen van faciliteiten of eigendom en de coördinatie van civieltechnische werken vergemakkelijkt. Deze schrapping stemt overeen met de schrapping van artikel 12, lid 2.
- Artikel 12: hierdoor kunnen NRI's gezamenlijk gebruik van kabelgoten en gezamenlijke toegang tot gebouwen opleggen. Doel van deze wijziging is de netwerkinvesteringen in vezels te vergemakkelijken, met name buiten stedelijke gebieden.
- Artikel 14, lid 3: dit wordt geschrapt omdat het onnodig is gebleken. De uitbreiding van marktmacht van de ene naar de andere markt moet worden aangepakt op de markt waar de marktmacht bestaat.
- Artikel 20: hierin wordt verduidelijkt dat geschillen tussen aanbieders van inhoud (bijv. omroepen) en aanbieders van elektronische communicatiediensten onder de draagwijdte van artikel 20 vallen.
- Artikel 21: de nieuwe Autoriteit zal de NRI's adviezen verstrekken over de maatregelen die moeten worden genomen; de NRI's dienen hiermee rekening te houden.
- Bijlagen I en II van de richtlijn zijn overbodig en worden geschrapt.

Intrekking van verouderde of achterhaalde bepalingen

- Artikel 18, lid 3: deze bepaling is achterhaald.
- Artikel 27: dit heeft betrekking op overgangsmaatregelen in verband met de overgang van het oude regelgevingskader van 1998 naar het nieuwe kader van 2002. Dit artikel is nu achterhaald en kan worden ingetrokken.

Artikel 2 omvat wijzigingen aan de Toegangsrichtlijn

De doelstellingen van de voorgestelde wijzigingen zijn de volgende:

- Artikel 5, lid 4: dit is een overlapping van verschillende andere bepalingen en wordt ingetrokken.
- Artikel 7: achterhaalde bepalingen worden ingetrokken.
- Artikel 13 bis: met dit artikel kan een NRI een functionele scheiding opleggen en worden de voorwaarden hiervoor beschreven, met name de bestuursregelingen. Om een functionele scheiding te kunnen opleggen is voorafgaande toestemming van de Commissie nodig.
- Artikel 13 ter: dit heeft betrekking vrijwillige scheiding.

- Artikel 12, lid 1, onder f) en j): punt (f) geeft een toelichting op de bepalingen inzake het delen van faciliteiten; punt j) sluit discriminatie uit op het niveau van de IP-netwerk interconnectie.

Technische aanpassingen werden uitgevoerd bij de volgende artikelen: artikel 5, lid 2, (dit werd verplaatst naar artikel 12, lid 3, artikel 2 bis, en artikel 4, lid 1. Deze omvatten ook de bijwerking van de verwijzing naar de richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie (artikel 8, lid 3, en de aanpassing van de tekst aan het nieuwe comitologiebesluit (artikelen 6, lid 2, 5 en 14).

Artikel 3 omvat veranderingen van de Machtigingsrichtlijn

Met de voorgestelde wijzigingen wordt het volgende beoogd:

Tenuitvoerlegging van de hervorming van spectrum

- Artikel 5: dit vergemakkelijkt de toegang tot spectrum. Bepalingen met betrekking tot toewijzing van spectrum aan omroepen worden verduidelijkt zonder afbreuk te doen aan de essentie van bestaande bepalingen. Er wordt een procedure vastgesteld om te zorgen voor een soepele overgang (5 jaar) voordat de handel in spectrum volledig wordt uitgevoerd (artikel 5, lid 2). Lidstaten kunnen maatregelen nemen om het hamsteren van spectrum een halt toe te roepen—artikel 5, lid 6.
- In de artikelen 5, lid 2, 6, 7, lid 3, en de bijlage worden bepalingen vastgesteld die moeten zorgen voor een meer flexibel gebruik van spectrum, d.w.z. de tenuitvoerlegging van technologieneutraliteit (de vrijheid om alle soorten technologie te gebruiken in een spectrumband), diensteneutraliteit (de vrijheid om spectrum te gebruiken om diensten te verstrekken) en de handel in spectrumruimte.

Frequenties en nummers voor diensten in heel Europa

- De artikelen 6 bis en ter: om de toegang te vergemakkelijken voor ondernemingen die in alle lidstaten gebruiksrechten nodig hebben (bijv. aanbieders van satellietdiensten), kan de Commissie, bijgestaan door het communicatiecomité, de voorwaarden die van toepassing zijn op individuele rechten (bijlage II), de selectieprocedures en de selectie van (een) onderneming(en) coördineren of harmoniseren. De Autoriteit zal de Commissie bijstaan met adviezen. Deze artikelen zullen artikel 8 vervangen dat niet doeltreffend is gebleken.

Handhavingsbevoegdheid van de NRI's

- Artikel 10: dit versterkt de handhavingsbevoegdheden van de NRI's om de doeltreffende uitvoering van het kader te verbeteren.

Verbeterde toegang voor eindgebruikers met een handicap

- Punt A.8 van de bijlage: dit biedt NRI's de mogelijkheid specifieke voorwaarden te verbinden aan algemene machtigingen om ervoor te zorgen dat het spectrum ook toegankelijk is voor gebruikers met een handicap .

Betere communicatie met het publiek in noodgevallen

- Punt A.11a van de bijlage: dit zal NRI's de mogelijkheid bieden voorwaarden te verbinden aan algemene machtigingen wanneer het gaat om communicatie van de autoriteiten met het publiek in geval van imminente dreigingen.

Andere kwesties

- Punt A.19 van de bijlage: dit biedt NRI's de mogelijkheid voorwaarden te verbinden aan algemene machtigingen wat betreft auteurs- en intellectuele eigendomsrechten.

Technische aanpassingen aan de formulering van de richtlijn

- In de artikelen 7, lid 1, 14 en 14 bis en in de bijlage werden technische aanpassingen aangebracht. Verwijzingen naar de oude e-Privacy Richtlijn 97/66/EG worden vervangen door verwijzingen naar de nieuwe (Richtlijn 2002/58/EG¹⁴).

Artikel 4 houdt intrekking in van Verordening (EG) nr. 2887/2000 inzake ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk

Deze verordening bleek in de eerste fase van marktopening doeltreffend. Op grond van het kader van 2002 moesten NRI's markten analyseren alvorens regelgevende maatregelen konden worden opgelegd. Deze verordening is echter overbodig geworden en kan worden ingetrokken.

Artikelen 5, 6, en 7

De artikelen 5, 6 en 7 zijn standaard procedurele artikelen (omzetting, herziening, in werkingtreding, enz.).

De bijlagen I en II omvatten wijzigingen van de bijlage bij de Machtigingsrichtlijn.

¹⁴ Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie, PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van de Richtlijnen 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten, 2002/19/EG inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en –diensten

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 95,

Gezien het voorstel van de Commissie¹⁵,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹⁶,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹⁷,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag¹⁸,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De werking van de vijf richtlijnen die het bestaande regelgevingskader vormen voor elektronische communicatienetwerken en –diensten (Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten¹⁹ (Kaderrichtlijn), Richtlijn 2002/19/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten²⁰ (Toegangsrichtlijn), Richtlijn 2002/20/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten²¹ (Machtigingsrichtlijn), Richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot

¹⁵ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁶ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁷ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁸ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁹ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 33.

²⁰ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 7.

²¹ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 21.

elektronische-communicatienetwerken en –diensten²² (Universeledienstenrichtlijn), Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie²³ (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) is onderworpen aan een periodieke herziening van de Commissie, met name om te bepalen of in het licht van technologische en marktontwikkelingen wijzigingen nodig zijn.

- (2) De Commissie deed verslag over haar eerste bevindingen in haar Mededeling aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's van 29 juni 2006 over de herziening van het regelgevingskader van de EU voor elektronische communicatienetwerken en -diensten. Op basis van deze eerste bevindingen werd een openbare raadpleging gehouden waarin werd vastgesteld dat het voortdurend ontbreken van een interne markt voor elektronische communicatiediensten het voornaamste aspect was waaraan in de hervorming van het regelgevingskader aandacht moest worden besteed. Gefragmenteerde regelgeving en onderlinge tegenstrijdigheden tussen de activiteiten van de nationale regelgevende instanties bleken niet alleen het concurrentievermogen van de sector in gevaar te brengen maar ook de belangrijke consumentenvoordelen die anders zouden voortvloeien uit grensoverschrijdende concurrentie en grensoverschrijdende diensten of zelfs diensten in de gehele Gemeenschap.
- (3) Het EU-regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en –diensten moet derhalve worden hervormd om de interne markt voor elektronische communicatie te voltooien door wat de voornaamste markten betreft het communautair regelgevingsmechanisme ten aanzien van exploitanten met aanmerkelijke marktmacht te versterken. Dit wordt aangevuld door Verordening [.../.../EG] van [datum] van het Europees Parlement en de Raad²⁴ waarbij een Europese Autoriteit voor de elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit" genoemd) wordt opgericht. De hervorming omvat ook de definitie van een doelmatige strategie voor spectrumbeheer teneinde een Interne Europese Informatieruimte te verwezenlijken en versterking van de dienstenverstrekking aan gebruikers met een handicap, met het oog op een inclusieve informatiemaatschappij.
- (4) Om de nationale regelgevende instanties in staat te stellen te voldoen aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn en de specifieke richtlijnen, met name wat de eind-tot-eind interoperabiliteit betreft, zou de draagwijdte van de Kaderrichtlijn moeten worden uitgebreid tot radio-apparatuur en eindapparatuur voor telecommunicatie zoals beschreven in Richtlijn 1999/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 1999 betreffende radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit²⁵ en de consumentenapparatuur die voor digitale televisie wordt gebruikt.
- (5) Bepaalde definities zouden moeten worden verduidelijkt of gewijzigd om rekening te houden met markt- en technologische ontwikkelingen en om dubbelzinnigheden uit de weg te ruimen die bij de uitvoering van het regelgevingskader zijn geconstateerd.

²² PB L 108 van 24.4.2002, blz. 51.

²³ PB L 201, van 31.7.2002, blz. 37.

²⁴ PB C [...], van [...], blz.]...].

²⁵ PB L 91 van 7.4.1999, blz. 10.

- (6) De onafhankelijkheid van de nationale regelgevende instanties zou moeten worden versterkt om te zorgen voor een meer doeltreffende toepassing van het regelgevingskader en hun autoriteit en de voorspelbaarheid van hun besluiten te verhogen. Hiertoe zouden uitdrukkelijke bepalingen moeten worden opgenomen in de nationale wetgeving om ervoor te zorgen dat een nationale regelgevende instantie bij het uitoefenen van haar taken, beschermd is tegen externe interventie of politieke druk die haar onafhankelijke oordeel over de vraagstukken die haar worden voorgelegd in gevaar zouden kunnen brengen. Dergelijke externe invloed maakt een nationale instantie ongeschikt om volgens het regelgevingskader op te treden als een nationale regelgevende instantie. Met het oog hierop zouden van te voren voorschriften moeten worden opgesteld met betrekking tot de redenen die aanleiding geven voor ontslag van het hoofd van een nationale regelgevende instantie om ervoor te zorgen dat er volstrekt geen twijfels kunnen zijn over de neutraliteit van die instantie en dat de instantie niet gevoelig is voor externe factoren. Het is van belang dat de nationale regelgevende instanties beschikken over hun eigen begroting, zodat zij met name voldoende gekwalificeerd personeel kunnen aanwerven. Met het oog op transparantie zouden zij hierover jaarlijks een verslag moeten publiceren.
- (7) De manier waarop beroepsinstanties voorlopige maatregelen hebben toegepast om besluiten van de nationale regelgevende instanties te schorsen loopt nogal uiteen. Om de verschillende aanpakken meer op elkaar af te stemmen moet een gemeenschappelijke norm worden gehanteerd in overeenstemming met de communautaire jurisprudentie. Gezien het belang van beroepen voor de algemene werking van het regelgevingskader, zou een mechanisme moeten worden opgezet om informatie bijeen te brengen over beroepen en besluiten tot schorsing van besluiten van de regelgevende instanties in alle lidstaten en om verslag uit te brengen over die informatie aan de Commissie.
- (8) Om hun regelgevende taken op doeltreffende wijze te kunnen uitvoeren, zouden de nationale regelgevende instanties ondermeer gegevens bijeen moeten brengen over de detailhandelmarkten die verbonden zijn aan groothandelmarkten waar een exploitant een aanmerkelijk marktmacht bezit en die dan ook door de nationale regelgevende instantie worden gereguleerd. Het gaat hierbij ook om gegevens die de nationale regelgevende instantie in staat moeten stellen de mogelijke impact te beoordelen van geplande verbeteringen of veranderingen aan de netwerktopologie op de ontwikkeling van concurrentie of op groothandelproducten die beschikbaar worden gesteld aan andere partijen.
- (9) De nationale raadpleging op grond van artikel 6 van de Kaderrichtlijn zou vóór de raadpleging van de Gemeenschap moeten worden uitgevoerd op grond van artikel 7 van die richtlijn zodat in de raadpleging van de Gemeenschap rekening wordt gehouden met de standpunten van de belanghebbende partijen. Dit zou een tweede communautaire raadpleging in geval van wijzigingen van een geplande maatregel als gevolg van de nationale raadpleging overbodig maken.
- (10) Deze vrijheid om zelf te besluiten hoe het regelgevingskader moet worden uitgevoerd moet wel verenigbaar zijn met de ontwikkeling van consequente regelgevingspraktijken en een consequente toepassing van het regelgevingskader om doeltreffend bij te dragen tot de ontwikkeling en voltooiing van de interne markt. De nationale regelgevende instanties zouden derhalve de interne marktactiviteiten van de Commissie en die van de Autoriteit moeten steunen, die als exclusief forum zouden

moeten fungeren voor samenwerking tussen nationale regelgevende instanties bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden op grond van het regelgevingskader.

- (11) Het communautair mechanisme waarmee de Commissie de nationale regelgevende instanties kan vragen geplande maatregelen met betrekking tot de marktdefinitie en het aanwijzen van exploitanten met aanmerkelijke marktmacht in te trekken heeft in belangrijke mate bijgedragen tot een samenhangende aanpak bij het vaststellen van omstandigheden waarin regelgeving vooraf kan worden toegepast en de exploitanten moeten zich aan dergelijke regelgeving onderwerpen. Er is echter geen equivalent mechanisme voor de toe te passen rechtsmiddelen. Bij het toezicht op de markt door de Commissie, en met name bij ervaringen met de procedure op grond van artikel 7 van de Kaderrichtlijn is aan het licht gekomen dat de nationale regelgevende instanties rechtsmiddelen, zelfs bij gelijke marktomstandigheden, op zeer uiteenlopende wijze toepassen. Dergelijke tegenstrijdigheden ondermijnen de interne markt in elektronische communicatie, zorgen niet voor gelijke mededingingsvoorwaarden tussen exploitanten in verschillende lidstaten, en verhinderen dat grensoverschrijdende concurrentie en -diensten voordelen kunnen opleveren voor de consument. De Commissie zou de bevoegdheid moeten krijgen om de nationale regelgevende instanties verplicht te stellen ontwerpmaatregelen met betrekking tot de door deze instantie gekozen rechtsmiddelen in te trekken. Om te zorgen voor een samenhangende aanpak van het regelgevingskader in de Gemeenschap zou de Commissie, alvorens een besluit te nemen, de Autoriteit moeten raadplegen.
- (12) Het is van belang dat het regelgevingskader tijdig wordt uitgevoerd. Wanneer de Commissie heeft besloten dat een nationale regelgevende instantie een geplande maatregel moet intrekken, zou deze instantie een herziene versie moeten indienen. Voor de kennisgeving van de herziene maatregel aan de Commissie op grond van artikel 7 van de Kaderrichtlijn zou met het oog op de rechtszekerheid een termijn moeten worden vastgesteld zodat de marktdeelnemers op de hoogte zijn van de duur van de marktherziening.
- (13) Om te voorkomen dat een regelgevingsvacuüm ontstaat in deze snel evoluerende sector wanneer goedkeuring van de ontwerpmaatregel waarvan opnieuw kennisgeving is gedaan, nog steeds een obstakel zou vormen voor de interne markt of niet-verenigbaar zou zijn met de communautaire wetgeving, zou de Commissie na overleg met de Autoriteit de nationale regelgevende instantie verplicht moeten kunnen stellen een specifiek rechtsmiddel op te leggen binnen een specifieke termijn.
- (14) Met het oog op de korte termijnen in het communautaire raadplegingsmechanisme zou de Commissie bevoegdheden moeten worden verleend om uitvoeringsmaatregelen vast te stellen ter vereenvoudiging van de procedures voor de uitwisseling van informatie tussen de Commissie en de nationale regelgevende instanties -bijvoorbeeld in gevallen die betrekking hebben op stabiele markten of die alleen geringe wijzigingen inhouden van maatregelen waarvan al eerder kennisgeving is gedaan- of om de invoering mogelijk te maken van een vrijstelling van kennisgeving om procedures in bepaalde gevallen te stroomlijnen.
- (15) Overeenkomstig de doelstellingen van het Europees Handvest van de grondrechten en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, zou het regelgevingskader er voor moeten zorgen dat alle gebruikers, met inbegrip van eindgebruikers met een handicap, ouderen en gebruikers met speciale

sociale behoeften eenvoudig toegang hebben tot betaalbare, kwalitatief goede diensten. Verklaring 22 in bijlage bij de Slotakte van Amsterdam bepaalt dat de instellingen van de Gemeenschap bij het vaststellen van maatregelen krachtens artikel 95 van het EG-Verdrag rekening moeten houden met de behoeften van personen met een handicap.

- (16) Radiofrequenties zouden moeten worden beschouwd als een schaars openbaar bezit met een belangrijke publieke en marktwaarde. Het is in het algemeen belang dat spectrum vanuit economisch, sociaal en milieuvriendelijk oogpunt zo doelmatig en doeltreffend mogelijk wordt beheerd en dat obstakels voor een doelmatig gebruik ervan geleidelijk uit de weg worden geruimd.
- (17) Radiofrequenties zouden zodanig moeten worden beheerd dat schadelijke interferentie wordt vermeden. Om dergelijke interferentie te voorkomen en ervoor te zorgen dat regelgevingsinterventie tot het hoognodige wordt beperkt zou het basisconcept van schadelijke interferentie dan ook naar behoren moeten worden gedefinieerd.
- (18) Het huidige spectrumbeheer en het distributiesysteem is over het algemeen gebaseerd op administratieve besluiten die niet flexibel genoeg zijn om te kunnen worden aangepast aan technologische en economische ontwikkelingen, met name de snelle ontwikkeling van draadloze technologie en de stijgende vraag naar bandbreedte. De onnodige fragmentering van nationale beleidslijnen heeft de kosten opgedreven en geleid tot verlies van marktmogelijkheden voor spectrumgebruikers en heeft de innovatie vertraagd, hetgeen ten koste gaat van de interne markt, de consument en de economie als geheel. De voorwaarden voor toegang tot en gebruik van radiofrequenties kunnen variëren afhankelijk van het type exploitant terwijl de elektronische diensten die deze exploitanten verschaffen elkaar steeds meer overlappen zodat spanning ontstaat tussen houders van rechten, de kosten van toegang tot spectrum uiteenlopen en de werking van de interne markt potentieel wordt verstoord.
- (19) De nationale grenzen spelen steeds minder een rol bij het vaststellen van optimaal radiospectrumgebruik. Fragmentering van het beheer van toegang tot spectrumrechten beperkt investeringen en innovatie en stelt exploitanten en fabrikanten van apparatuur niet in staat schaalvoordelen te verwezenlijken, zodat de ontwikkeling van een interne markt voor elektronische communicatienetwerken en diensten die gebruik maken van radiospectrum wordt gehinderd.
- (20) Flexibiliteit bij het beheer van spectrum en toegang tot spectrum zouden moeten worden uitgebreid door middel van technologie- en dienstenneutrale machtigingen om spectrumgebruikers zelf de beste technologieën en diensten te laten kiezen die zij in een frequentieband willen toepassen (hierna de “beginselen van technologie en dienstenneutraliteit” genoemd). Technologieën en diensten zouden slechts in uitzonderingsgevallen administratief moeten worden vastgesteld, naar behoren moeten worden gemotiveerd en periodiek opnieuw moeten worden onderzocht.
- (21) Uitzonderingen op het beginsel van technologieneutraliteit zouden moeten worden beperkt en en alleen mogelijk mogen zijn wanneer schadelijke interferentie moet worden voorkomen, bijvoorbeeld door zendmaskers en limieten voor het zendvermogen op te leggen om te zorgen voor bescherming van de volksgezondheid door de blootstelling van het publiek aan elektromagnetische velden te beperken, of

om te zorgen voor een eerlijk gezamenlijk gebruik van spectrum, met name wanneer het gebruik ervan alleen is onderworpen aan algemene machtigingen, of wanneer dit strikt noodzakelijk is om te voldoen aan een uitzondering op het beginsel van dienstenneutraliteit.

- (22) Spectrumgebruikers zouden vrij moeten kunnen bepalen welke diensten zij via spectrum willen aanbieden afhankelijk van de overgangsmaatregelen in verband met eerder verworven rechten. Uitzonderingen op het beginsel van dienstenneutraliteit die inhouden dat een specifieke dienst moet voldoen aan duidelijke doelstellingen van algemeen belang zoals de veiligheid van de mens, de noodzaak om sociale, regionale en territoriale samenhang te bevorderen of het vermijden van een ondoelmatig gebruik van spectrum zouden alleen zijn toegestaan wanneer dit nodig en evenredig is. Deze doelstellingen zouden ook de bevordering van culturele en taalkundige diversiteit moeten omvatten en pluralisme van de media zoals gedefinieerd in de nationale wetgeving in overeenstemming met het Gemeenschapsrecht. Uitzonderingen zouden, behalve wanneer dit noodzakelijk is om de veiligheid van het menselijk leven te beschermen, niet moeten leiden tot exclusief gebruik voor bepaalde diensten maar veeleer prioriteit moeten verlenen zodat andere diensten of technologieën zoveel mogelijk in dezelfde band kunnen bestaan. Om de houder van de machtiging in staat te stellen zelf de meest doelmatige manier te kiezen om de inhoud van diensten via radiofrequenties aan te bieden, mogen machtigingen om gebruik te maken van radiofrequenties geen voorschriften bevatten wat betreft de inhoud.
- (23) De lidstaten zijn bevoegd de draagwijdte en de aard te definiëren van eventuele uitzonderingen wat betreft het bevorderen van culturele en taalkundige diversiteit en pluralisme van de media in overeenstemming met hun nationale wetgeving.
- (24) Omdat de toewijzing van spectrum aan specifieke technologieën of diensten een uitzondering vormt wat betreft de beginselen van technologie- en dienstenneutraliteit en de regel dat aanbieders zelf de dienst die wordt verschaft of de technologie die wordt gebruikt kunnen kiezen, zou een voorstel voor een dergelijke toewijzing transparant moeten zijn en aan een openbare raadpleging moeten worden onderworpen.
- (25) In het belang van flexibiliteit en efficiëntie zouden de nationale regelgevende instanties, spectrumgebruikers in banden die op geharmoniseerde basis zullen worden geïdentificeerd, ook de mogelijkheid moeten bieden om hun gebruiksrechten vrij over te dragen of te verhuren aan derden zodat de waarde van spectrum wordt bepaald door de markt. Omdat de nationale regelgevende instanties kunnen zorgen voor doelmatig gebruik van spectrum zouden zij maatregelen moeten nemen om te voorkomen dat de handel in spectrum leidt tot een verstoring van de concurrentie waarbij spectrum niet wordt gebruikt.
- (26) Omdat uitzonderingen gevolgen hebben voor de ontwikkeling van de interne markt voor elektronische communicatiediensten, zou de Commissie de draagwijdte en aard moeten kunnen harmoniseren van eventuele andere uitzonderingen op de beginselen van technologie- en dienstenneutraliteit dan die welke erop gericht zijn te zorgen voor het bevorderen van culturele en taalkundige diversiteit en pluralisme van de media, waarbij rekening wordt gehouden met de geharmoniseerde technische voorwaarden voor de beschikbaarheid en het doelmatig gebruik van radiofrequenties op grond van Beschikking nr. 676/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart

2002 inzake een regelgevingskader voor het radiospectrumbeleid in de Europese Gemeenschap (“Radiospectrumbeschikking”)²⁶.

- (27) Met het oog op de interne markt is wellicht ook een harmonisering op communautair niveau nodig van de identificatie van de handel in frequentiebanden, de voorwaarden voor deze handel of de overgang van de handel in rechten in specifieke banden, een minimumformaat voor de handel in rechten, eisen die moeten instaan voor centrale beschikbaarheid, toegankelijkheid en betrouwbaarheid van informatie die nodig is voor de handel in spectrum en de eisen ter bescherming van de concurrentie en om het hamsteren van spectrum te voorkomen. De Commissie zou dan ook de bevoegdheid moeten krijgen om uitvoeringsmaatregelen voor dergelijke harmonisatie vast te stellen.
- (28) Voor de invoering van technologie- en dienstenneutraliteit en de handel in bestaande spectrumgebruiksrechten zijn wellicht overgangsregels nodig met inbegrip van maatregelen om te zorgen voor billijke concurrentie omdat bepaalde spectrumgebruikers bij het nieuwe systeem concurrentie kunnen aangaan met spectrumgebruikers die hun spectrumrechten hebben verworven onder veel zwaardere voorwaarden. Wanneer rechten zijn verleend in afwijking op de algemene regels of aan de hand van criteria die niet objectief, transparant, evenredig en niet-discriminerend zijn om te voldoen aan doelstellingen van algemeen belang, mag de situatie van houders van dergelijke rechten niet meer worden verbeterd ten koste van hun nieuwe concurrenten dan wat nodig is om dergelijke doelstellingen van algemeen belang te verwezenlijken. Spectrum dat overbodig is geworden om doelstellingen van algemeen belang te verwezenlijken zou opnieuw moeten worden toegewezen in overeenstemming met de Machtigingsrichtlijn.
- (29) Om de werking van de interne markt te bevorderen en de ontwikkeling te steunen van grensoverschrijdende diensten, zou de Commissie de bevoegdheid moeten worden verleend om de Autoriteit specifieke verantwoordelijkheden te geven op het gebied van nummering. Om burgers van de lidstaten, met inbegrip van reizigers en gebruikers met een handicap in staat te stellen toegang te krijgen tot bepaalde diensten door in alle lidstaten dezelfde herkenbare nummers te gebruiken tegen vergelijkbare prijzen, zouden de bevoegdheden van de Commissie om technische uitvoeringsmaatregelen te nemen, daar waar nodig ook het toepasselijk tariefbeginsel of -mechanisme moeten bestrijken.
- (30) Vergunningen die zijn afgegeven aan ondernemingen die elektronische communicatienetwerken en –diensten aanbieden zodat zij toegang krijgen tot openbaar of particuliere eigendom zijn fundamentele factoren bij het opzetten van elektronische communicatienetwerken of nieuwe netwerkelementen. Onnodige complexiteit en vertraging bij de procedures voor het verlenen van toegangsrechten kunnen derhalve belangrijke obstakels vormen voor de ontwikkeling van concurrentie. Erkende ondernemingen zouden op eenvoudige wijze toegangsrechten moeten kunnen verwerven. Nationale regelgevende instanties zouden het verwerven van toegangsrechten moeten kunnen coördineren, en relevante informatie toegankelijk moeten maken op hun websites.

²⁶ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 1.

- (31) Het is noodzakelijk de bevoegdheden van lidstaten ten aanzien van de houders van rechten te versterken, om te zorgen voor milieuverantwoorde toegang tot of invoering van een nieuw netwerk, ongeacht eventuele verplichtingen voor een exploitant met aanmerkelijk marktmacht om toegang te verlenen tot zijn elektronische communicatienetwerk. De nationale regelgevende instanties zouden per geval gezamenlijk gebruik van kabelgoten, masten en antennes, toegang tot gebouwen en een betere coördinatie van civiele werken moeten kunnen opleggen. Een verbetering van het gezamenlijk gebruik van faciliteiten kan de concurrentie aanzienlijk verbeteren en de totale financiële en milieukosten van de invoering van elektronische communicatieinfrastructuur voor ondernemingen sterk kunnen verlagen.
- (32) Betrouwbare en veilige communicatie van informatie speelt een steeds grotere rol in de economie en de samenleving in het algemeen. De complexiteit van systemen, technisch falen of menselijke fouten, ongelukken of aanvallen kunnen gevolgen hebben voor de werking en beschikbaarheid van de fysieke infrastructuur die belangrijke diensten verstrekt voor EU-burgers, met inbegrip van e-Government diensten. Nationale regelgevende instanties moeten er dan ook voor zorgen dat de integriteit en veiligheid van openbare communicatienetwerken wordt gehandhaafd. De Autoriteit zou moeten bijdragen tot een betere veiligheid van elektronische communicatie door onder meer expertise en adviezen te verstrekken en de uitwisseling van beste praktijken te bevorderen. Zowel de Autoriteit als de nationale regelgevende instanties zouden moeten kunnen beschikken over de noodzakelijke middelen om hun taken uit te voeren, met inbegrip van bevoegdheden om voldoende informatie te kunnen verzamelen om de veiligheid van de netwerken of diensten te kunnen beoordelen en uitgebreide en betrouwbare gegevens over feitelijke incidenten op het gebied van de veiligheid die belangrijke gevolgen hebben gehad voor de exploitatie van netwerken of diensten. Omdat adequate beveiliging niet een eenmalige aangelegenheid is maar een voortdurend proces van toepassing, herziening en aanpassing, moeten aanbieders van elektronische communicatienetwerken en -diensten verplicht worden maatregelen te nemen om hun integriteit en veiligheid te beschermen, afgestemd op de ingeschatte risico's, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de meest recente technische mogelijkheden.
- (33) Wanneer overeenstemming moet worden bereikt over een gemeenschappelijke reeks veiligheidseisen, moet de Commissie bevoegdheid krijgen om technische uitvoeringsmaatregelen goed te keuren om een passende beveiliging mogelijk te maken van elektronische communicatienetwerken en -diensten in de interne markt. De Autoriteit moet bijdragen aan de harmonisatie van passende, technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen door deskundig advies te verstrekken. De nationale regelgevende instanties moeten de bevoegdheid hebben om bindende instructies te geven met betrekking tot de technische uitvoeringsmaatregelen die zijn goedgekeurd overeenkomstig de Kaderrichtlijn. Om hun taken te vervullen moeten zij de bevoegdheid hebben onderzoek in te stellen en in geval van niet-naleving sancties op te leggen.
- (34) Uit eerdere ervaringen bij de tenuitvoerlegging van het regelgevingskader blijkt dat een markt waar een onderneming vanuit een aangrenzende markt zijn aanmerkelijke macht vergroot niet de oorzaak van het probleem is maar veeleer het lijdende voorwerp van de gevolgen. De regelgevende instanties dienen de aanmerkelijke macht van een onderneming op een markt dan ook bij de bron aan te pakken en niet op de aangrenzende markten waar de gevolgen voelbaar zijn.

- (35) In geval van transnationale markten zou de markttherzieningsprocedure moeten worden vereenvoudigd en doeltreffender moeten worden gemaakt door de Commissie in staat te stellen, rekening houdend met het advies van de Autoriteit, de onderneming(en) met aanmerkelijke marktmacht aan te wijzen en een of meer specifieke verplichtingen op te leggen zodat regelgevingskwesties van transnationale aard onmiddellijk op communautair niveau kunnen worden aangepakt.
- (36) Om marktdeelnemers zekerheid te verschaffen over regelgevingsvoorwaarden, moet een termijn worden vastgesteld voor markttherzieningen. Het is van belang dat marktanalyses op periodieke basis worden uitgevoerd en binnen een redelijke en passende tijdspanne. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het feit of al eerder een marktanalyse werd uitgevoerd van de markt in kwestie waarvan naar behoren kennisgeving wordt gedaan. Wanneer een nationale regelgevende instantie verzuimt binnen de vastgestelde termijn een analyse uit te voeren van de markt dan kan dit een gevaar betekenen voor de interne markt en leveren normale inbreukprocedures wellicht niet tijdig het gewenste effect op. De Commissie moet de Autoriteit dan ook kunnen vragen de betrokken nationale regelgevende instanties bij te staan bij het uitvoeren van haar taken, en met name advies uit te brengen met onder meer een ontwerpmaatregel, de analyse van de markt in kwestie en de verplichtingen die de Commissie vervolgens kan opleggen.
- (37) Omdat de sector van elektronische communicatie een snel evoluerende sector is die gekenmerkt wordt door technologische innovatie en zeer dynamische markten moet de regelgeving op gecoördineerde en geharmoniseerde wijze op Europees niveau kunnen worden aangepast omdat gebleken is dat uiteenlopende opvattingen van de nationale regelgevende instanties over de uitvoering van het regelgevingskader de ontwikkeling van de interne markt zouden kunnen belemmeren. De Commissie moet derhalve de bevoegdheid krijgen uitvoeringsmaatregelen te nemen op gebieden zoals de regelgeving inzake nieuwe diensten, nummering, benaming en adressering, consumentenvraagstukken met inbegrip van eAccessibility, en de voorgeschreven boekhoudmaatregelen.
- (38) Een belangrijke taak van de Autoriteit is het verstrekken van adviezen in verband met grensoverschrijdende geschillen. De nationale regelgevende instanties moeten in die gevallen dan ook rekening houden met eventuele adviezen van de Autoriteit.
- (39) Uit ervaring die werd opgedaan bij de uitvoering van het regelgevingskader blijkt dat bestaande bepalingen die de nationale regelgevende instanties de bevoegdheid geven boetes op te leggen onvoldoende waren om aan te zetten tot naleving van de regelgeving. Adequate bevoegdheden op het gebied van de rechtshandhaving kunnen ertoe bijdragen dat het regelgevingskader tijdig wordt uitgevoerd zodat zekerheid bestaat over de regelgeving, hetgeen een belangrijke drijfveer is voor investeringen. Het gebrek aan doeltreffende bevoegdheden in geval van niet-naleving is van toepassing in het gehele regelgevingskader. De invoering van een nieuwe bepalingen in de Kaderrichtlijn om niet-nakoming van verplichtingen op grond van de Kaderrichtlijn en de specifieke richtlijnen aan te pakken moet dan ook zorgen voor toepassing van consequente en samenhangende beginselen op naleving en sancties voor het volledige regelgevingskader.
- (40) Het bestaande regelgevingskader omvatte een aantal bepalingen om de overgang van het oude regelgevingskader van 1998 tot het nieuwe kader van 2002 te

vergemakkelijken. Deze overgang is nu in alle lidstaten afgerond en de maatregelen zijn dan ook overbodig geworden zodat zij moeten worden ingetrokken.

- (41) In bijlage I bij de Kaderrichtlijn is de lijst opgenomen van markten die moeten worden vermeld in de eerste Aanbeveling van de Commissie inzake markten voor relevante producten en diensten waarvoor voorafgaande regulering gerechtvaardigd kan zijn. Deze bijlage moet worden ingetrokken omdat voldaan is aan de doelstelling om te fungeren als basis voor het opstellen van de aanvankelijke versie van de Aanbeveling²⁷.
- (42) In bijlage II bij de kaderrichtlijn zijn de criteria opgenomen die de nationale regelgevende instanties dienen te hanteren wanneer zij een evaluatie van gezamenlijke machtspositie maken overeenkomstig artikel 14, lid 2, tweede alinea, van de Kaderrichtlijn. Omdat de lijst in bijlage II noch noodzakelijk noch uitputtend is kan ze misleidend zijn voor de nationale regelgevende instanties die een marktanalyse uitvoeren. Het concept van een gezamenlijke machtspositie is bovendien afhankelijk van de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. Bijlage II is derhalve overbodig en kan worden ingetrokken.
- (43) Met functionele scheiding waarbij een verticaal geïntegreerde exploitant operationeel gescheiden bedrijfseenheden moet oprichten, wil men bewerkstelligen dat alle downstreamexploitanten, met inbegrip van de eigen downstreamafdelingen van de verticaal geïntegreerde exploitant, volledig gelijkwaardige toegangsproducten kunnen worden geleverd. Met functionele scheiding kan de concurrentie in verschillende relevante markten worden verbeterd door discriminatie minder aantrekkelijk te maken en door het makkelijker te maken om na te gaan of de niet-discriminatieverplichtingen worden nageleefd en door hierop toezicht te houden. In uitzonderlijke gevallen kan het worden toegestaan als instrument wanneer men er maar niet in slaagt binnen een redelijke termijn in verschillende markten een situatie te verwezenlijken waarin geen discriminatie plaatsvindt en waar geen of weinig vooruitzicht is op concurrentie op infrastructuurgebied en men reeds een beroep heeft gedaan op een of meer andere maatregelen die eerder geschikt werden geacht. Het is uiterst belangrijk ervoor te zorgen dat met het opleggen van dit instrument de prikkels van de onderneming in kwestie om te investeren in haar netwerk niet worden weggenomen en negatieve gevolgen te voorkomen voor het welzijn van de consument. Het opleggen van functionele scheiding vereist een gecoördineerde analyse van verschillende relevante markten die verband houden met het toegangsnetwerk, in overeenstemming met de in artikel 16 van de Kaderrichtlijn beschreven marktanalyseprocedure. Bij het uitvoeren van de marktanalyse en het bepalen van de details van de maatregel, moeten de nationale regelgevende instanties met name aandacht besteden aan de producten die door de afzonderlijke bedrijfseenheden worden beheerd, rekening houdend met de uitrol van de netwerken en de mate van technologische vooruitgang, die van invloed kunnen zijn op de substitueerbaarheid van vaste en draadloze diensten. Om verstoring van de concurrentie op de interne markt te vermijden is voorafgaande goedkeuring van de voorstellen voor functionele scheiding door de Commissie vereist.

²⁷ Aanbeveling van de Commissie van 11 februari 2003 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronische-communicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen. C(2003) 497.

- (44) De tenuitvoerlegging van functionele scheiding betekent niet dat er geen passende coördinatiemechanismen moeten zijn tussen de afzonderlijke bedrijfseenheden om er voor te zorgen dat de rechten van de moedermaatschappij op economisch toezicht en beheerstoezicht beschermd worden.
- (45) Wanneer een verticaal geïntegreerde onderneming een groot deel of alle plaatselijke toegangsnetwerkactiva wenst af te stoten en deze wil onderbrengen in een afzonderlijk rechtspersoon met een andere eigenaar of door een afzonderlijke bedrijfseenheid op te richten die zich bezig houdt met toegangsproducten, moet de nationale regelgevende instantie nagaan welk effect dit heeft op de bestaande regelgevingsverplichtingen die zijn opgelegd aan de verticaal geïntegreerde exploitant om ervoor te zorgen dat eventuele nieuwe regelingen verenigbaar zijn met Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn) en Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn). De desbetreffende nationale regelgevende instantie moet een nieuwe analyse uitvoeren van de markten waarop de gescheiden eenheid actief is en dienovereenkomstig verplichtingen opleggen, handhaven, wijzigen of intrekken. Hiertoe moet de nationale regelgevende instantie de onderneming kunnen verzoeken informatie te verstrekken.
- (46) Hoewel een nationale regelgevende instantie exploitanten die geen aanmerkelijke marktmacht bezitten verplichtingen onder sommige omstandigheden kan opleggen om eind-tot-eindverbindingen of interoperabiliteit van diensten tot stand te brengen, moet dit wel gebeuren in overeenstemming met het regelgevingskader en met name met de kennisgevingsprocedures.
- (47) De Commissie heeft de bevoegdheid uitvoeringsmaatregelen goed te keuren om de voorwaarden voor toegang tot digitale televisie- en radiodiensten zoals beschreven in bijlage I aan te passen aan markt- en technologische ontwikkelingen. Dit geldt tevens voor de minimumlijst van punten die met het oog op de transparantieplichting moet worden bekend gemaakt.
- (48) Door de toegang tot radiofrequentiemiddelen voor marktspelers te vergemakkelijken zullen de obstakels voor de toegang tot de markt uit de weg worden geruimd. Daarnaast betekent technologische vooruitgang een vermindering van het risico van schadelijke interferentie in bepaalde frequentiebanden en worden ook individuele gebruiksrechten minder noodzakelijk. Voorwaarden voor het gebruik van spectrum om elektronische communicatiediensten te verstrekken moeten derhalve normaal gesproken worden vastgelegd in algemene machtigingen behalve wanneer individuele rechten nodig zijn, afhankelijk van het spectrumgebruik, ter bescherming tegen schadelijke intereferentie of om te voldoen aan specifieke doelstellingen van algemeen belang.
- (49) De invoering van de eisen van diensten- en technologieneutraliteit bij het toewijzen zal samen met de mogelijkheid om rechten over te dragen tussen ondernemingen de vrijheid en middelen om elektronische communicatiediensten te verstrekken en audiovisuele mediadiensten aan het publiek aan te bieden vergroten en het zo makkelijker maken doelstellingen van algemeen belang te verwezenlijken. Aan bepaalde doelstellingen van algemeen belang die zijn opgelegd aan omroepen voor het verlenen van audiovisuele diensten kan dan ook steeds makkelijker worden voldaan zonder dat individuele gebruiksrechten moeten worden verleend. Het gebruik van specifieke criteria om spectrum toe te wijzen aan omroepen zou alleen gerechtvaardigd zijn wanneer die van fundamenteel belang zijn om te voldoen aan bepaalde

doelstellingen van algemeen belang die zijn vastgelegd in de nationale wetgeving. Procedures die verband houden met het nastreven van doelstellingen van algemeen belang moeten onder alle omstandigheden transparant, objectief, evenredig en niet-discriminerend zijn.

- (50) Om te zorgen voor een gelijke behandeling mag geen enkele spectrumgebruiker worden vrijgesteld van de verplichting de gebruikelijke vergoedingen of kosten te betalen die zijn vastgesteld voor het gebruik van spectrum.
- (51) Omdat een individueel gebruiksrecht beperkingen betekent voor de vrije toegang tot radiofrequenties mag een dergelijk niet-verhandelbaar recht slechts een beperkte geldigheidsduur hebben. Wanneer de geldigheidsduur van gebruiksrechten wel kan worden verlengd, moeten de lidstaten eerst een herziening uitvoeren, met inbegrip van een openbare raadpleging, waarbij rekening wordt gehouden met de markt, de dekking en de technologische ontwikkelingen. Gezien de spectrumschaarste moeten individuele rechten die aan ondernemingen worden verleend regelmatig worden herzien. Bij deze herziening moeten de lidstaten de belangen van de houders van rechten afwegen tegen de noodzaak de invoering aan te moedigen van de handel in spectrum en een meer flexibel gebruik van spectrum door middel van daar waar mogelijk algemene machtigingen.
- (52) Nationale regelgevende instanties moeten de bevoegdheid hebben te zorgen voor een doeltreffend spectrumgebruik en nummers en wanneer er sprake is van ongebruikt spectrum en onbenutte nummers maatregelen kunnen nemen om hamsteren te voorkomen omdat dat een belemmering kan vormen voor nieuwkomers op de markt
- (53) Het wegnemen van juridische en administratieve obstakels voor een algemene machtiging of gebruiksrecht voor spectrum of nummers met Europese implicaties moet de ontwikkeling van technologie en diensten ten goede komen en een bijdrage leveren aan het verbeteren van de mededinging. Hoewel de coördinatie van technologische voorwaarden voor de beschikbaarheid en het doelmatig gebruik van radiofrequenties overeenkomstig de radiospectrumbeschikking wordt georganiseerd²⁸, kan het met oog op de doelstellingen van de interne markt ook nodig zijn, de selectieprocedures en –voorwaarden te coördineren of te harmoniseren die van toepassing zijn op rechten en machtigingen op bepaalde banden, op het gebruiksrecht voor nummers en op algemene machtigingen. Dit geldt met name voor elektronische communicatiediensten die van nature een internemarktdimensie hebben of grensoverschrijdend potentieel, zoals satellietdiensten. Verschillen bij de toewijzing van spectrum tussen lidstaten zou de ontwikkeling van deze diensten belemmeren. De Commissie, bijgestaan door het communicatiecomité en zoveel mogelijk rekening houdend met het advies van de Autoriteit, moet dan ook technische uitvoeringsmaatregelen kunnen nemen om dergelijke doelstellingen te kunnen bereiken. Op grond van door de Commissie genomen uitvoeringsmaatregelen kunnen de lidstaten rechten beschikbaar stellen voor spectrum en/of nummers op hun hele grondgebied en daar waar nodig andere bestaande nationale gebruiksrechten intrekken. In dergelijke gevallen moeten de lidstaten geen nieuwe gebruiksrechten verlenen voor de relevante spectrumband of nummerreeks op grond van nationale procedures.

²⁸ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 1.

- (54) Dankzij technologische en marktontwikkelingen konden elektronische communicatiediensten worden ingevoerd die de geografische grenzen van de lidstaten overschrijden. Krachtens artikel 16 moet de Commissie het functioneren van de nationale machtigingsstelsels en de ontwikkeling van grensoverschrijdende dienstverlening in de Gemeenschap evalueren. De bepalingen van artikel 8 van de Machtigingsrichtlijn met betrekking tot de geharmoniseerde toewijzing van radiofrequenties zijn niet doeltreffend gebleken om te voorzien in de behoeften van een onderneming die diensten in de gehele Gemeenschap wenst te verstrekken en moet dan ook worden aangepast.
- (55) Hoewel de lidstaten verantwoordelijk moeten blijven voor het verlenen van machtigingen en het toezien op de naleving van gebruiksvoorwaarden, moeten zij geen verdere voorwaarden, criteria of procedures opleggen die de juiste uitvoering van een geharmoniseerde of gecoördineerde selectie of machtigingsprocedure beperken, veranderen of vertragen. Indien dit gerechtvaardigd is om de uitvoering van coördinatie van harmonisatiemaatregelen te vergemakkelijken kunnen deze overgangsafwijkingen inhouden of in het geval van spectrum, een mechanisme voor het gezamenlijk gebruik van spectrum als overgangsmaatregel waardoor een lidstaat dergelijke maatregelen niet hoeft toe te passen mits dit geen onnodige verschillen creëert voor de mededinging of regelgeving tussen lidstaten.
- (56) Nationale regelgevende instanties moeten doelmatige actie kunnen nemen om toezicht te houden op en naleving van de voorwaarden van de algemene machtiging of van het gebruiksrecht, met inbegrip van de bevoegdheid om doelmatige financiële sancties en/of administratieve sancties op te leggen wanneer deze voorwaarden niet worden nageleefd.
- (57) Bij de voorwaarden voor die machtigingen moet rekening worden gehouden met specifieke omstandigheden die betrekking hebben op de toegankelijkheid voor gebruikers met een handicap en de noodzaak van openbare autoriteiten om met het publiek te communiceren voor, tijdens of na grote rampen. Rekening houdend met het belang van technische innovatie moeten de lidstaten eveneens machtigingen kunnen verstrekken om spectrum te gebruiken voor experimentele doeleinden, afhankelijk van specifieke beperkingen en voorwaarden die strikt gemotiveerd moeten worden door de experimentele aard van dergelijke rechten.
- (58) Verordening (EG) nr. 2887/2000 van het Europees Parlement en de Raad van 18 December 2000 inzake ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk²⁹ heeft bewezen doeltreffend te zijn in de eerste fase van marktopening. Op grond van de Kaderrichtlijn moet de Commissie toezicht houden op de overgang van het regelgevend kader van 1998 naar het kader van 2002 en voorstellen op tafel leggen om die verordening te gelegener tijd in te trekken. Volgens het kader van 2002 hebben de nationale regelgevende instanties tot taak de markt voor ongebundelde toegang tot metalen aansluitnetwerken en subnetten voor het verstrekken van breedband en spraakdiensten te analyseren zoals omschreven in de Aanbeveling inzake relevante markten voor producten en diensten. Omdat alle lidstaten deze markt ten minste een maal hebben geanalyseerd en passende verplichtingen gebaseerd op het kader van

²⁹ PB L 336 van 30.12.2000, blz. 4.

2002 zijn vastgesteld is Verordening (EG) nr. 2887/2002 overbodig geworden en deze verordening moet derhalve worden ingetrokken.

- (59) De maatregelen die vereist zijn voor de tenuitvoerlegging van de Kader-, Toegangs-, en Machtigingsrichtlijn moeten worden vastgesteld in overeenstemming met Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden³⁰.
- (60) De Commissie moet met name de bevoegdheid krijgen om uitvoeringsmaatregelen vast te stellen in verband met de kennisgeving overeenkomstig artikel 7 van de Kaderrichtlijn; de harmonisering op het gebied van spectrum en nummering alsmede op verwante gebieden als veiligheid van netwerken en diensten: de identificatie van transnationale markten: de uitvoering van de normen: de geharmoniseerde toepassing van de bepalingen van het regelgevingskader. Ook zouden bevoegdheden moeten worden verleend om uitvoeringsmaatregelen te nemen om de bijlagen I en II bij de Toegangsrichtlijn aan te passen aan de markt- en technologische ontwikkelingen en om uitvoeringsmaatregelen vast te stellen voor de harmonisering van de machtigingsvoorschriften, de procedures en voorwaarden voor machtigingen voor elektronische communicatienetwerken en –diensten. Aangezien deze maatregelen van algemene aard zijn en bedoeld zijn om deze richtlijnen aan te vullen door de toevoeging van nieuwe niet-essentiële elementen, moeten ze worden vastgesteld in overeenstemming met de regelgevingsprocedure, met toetsing, als bedoeld in artikel 5 bis van Besluit 1999/468/EG. Wanneer om dwingende en urgente redenen de normale termijn voor deze procedure niet kan worden nageleefd, moet de Commissie in staat zijn de urgentieprocedure te gebruiken als bedoeld in artikel 5 bis, lid 6 van bovengenoemd besluit.

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1
Wijzigingen van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn)

Richtlijn 2002/21/EG wordt als volgt gewijzigd:

- (1) Artikel 1, lid 1, wordt vervangen door:
- ‘1. Bij deze richtlijn wordt een geharmoniseerd kader voor de regulering van elektronische-communicatiediensten, elektronische-communicatienetwerken, bijbehorende faciliteiten en bijbehorende diensten vastgesteld. De richtlijn legt taken van de nationale regelgevende instanties vast alsmede een reeks procedures om de geharmoniseerde toepassing van het regelgevingskader in de gehele Gemeenschap te waarborgen.’
- (2) Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:
- (a) Punt b) wordt vervangen door:

³⁰ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23. Besluit laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2006/512/EG (PB L 200, van 22.7.2006, blz. 11).

‘(b)“transnationale markten”: markten die de Gemeenschap of een groot deel daarvan bestrijken en zich bevinden in één of meer lidstaten;’

(b) Punt d) wordt vervangen door:

‘(d)“openbaar communicatienetwerk” een elektronische-communicatienetwerk dat geheel of hoofdzakelijk wordt gebruikt om openbare elektronische-communicatiediensten aan te bieden ter ondersteuning van de overdracht van informatie tussen netwerkaansluitpunten met inbegrip van niet-actieve netwerkelementen;’

(c) punt e) wordt vervangen door:

‘(e)“bijbehorende faciliteiten”: de bij een elektronisch-communicatienetwerk en/of een elektronische-communicatiedienst behorende faciliteiten die het aanbieden van diensten via dat netwerk en/of dienst mogelijk maken en/of ondersteunen of het potentieel hiertoe bezitten en een aantal adresvertaalsystemen omvatten, voorwaardelijke toegangssystemen en elektronische programmagidsen alsmede fysieke infrastructuur zoals kabelgoten, masten straatkasten en gebouwen;’

(d) punt l) komt als volgt te luiden:

‘(l)“Bijzondere richtlijnen”: Richtlijn 2002/20/EG (Machtigingsrichtlijn), Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn), Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn) en Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad³¹ (hierna “Richtlijn 2002/58/EG genoemd (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie)");’

(e) De volgende punten q), r), en s) worden toegevoegd:

‘(q) “indeling”: de aanwijzing van een specifieke frequentieband of nummerreeks voor gebruik door een of meer soorten diensten, daar waar passend onder duidelijk omschreven voorwaarden;

(r) ”toewijzing”: de toestemming die door een nationale regelgevende instantie wordt verleend aan een rechtspersoon of natuurlijke persoon om een radiofrequentie of radiofrequentiekanaal te gebruiken, of een nummer (of nummerblok(ken));

(s) ”schadelijke interferentie”: interferentie die het functioneren van een radionavigatiedienst of van andere veiligheidsdiensten in gevaar brengt, of die een overeenkomstig de van toepassing zijnde communautaire of nationale voorschriften werkende radiocommunicatiedienst op een andere wijze ernstig doet achteruitgaan, hindert of herhaaldelijk onderbreekt in overeenstemming met de toepasselijke communautaire of nationale regelgeving.’

(3) Artikel 3, lid 3, wordt vervangen door:

³¹ PB L 201 van 31.7.2002, blz.37.

- ‘3. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale regelgevende instanties hun bevoegdheden op onafhankelijke, onpartijdige en transparante wijze uitoefenen. Nationale regelgevende instantie vragen of aanvaarden geen instructies van andere instanties in verband met de dagelijkse uitvoering van de taken die hen op grond van de nationale wetgeving tot omzetting van het Gemeenschapsrecht zijn toegewezen. Alleen beroepsinstanties die zijn opgezet in overeenstemming met artikel 4 of de nationale gerechtshoven zijn bevoegd besluiten van de nationale regelgevende instanties te schorsen of ongedaan te maken.

Lidstaten moeten ervoor zorgen dat het hoofd van een nationale regelgevende instantie of zijn/haar plaatsvervanger alleen kan worden ontslagen indien hij niet meer aan de tevoren in de nationale wetgeving vastgestelde eisen voor de uitoefening van dat ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. Het besluit om het hoofd van een nationale regelgevende instantie te ontslaan moet een omstandige motivering omvatten en moet openbaar worden gemaakt op het moment van ontslag.

Lidstaten moeten ervoor zorgen dat nationale regelgevende instanties beschikken over voldoende financiële en menselijke hulpbronnen om de hen toegewezen taken uit te voeren en dat zij over afzonderlijke jaarlijkse begrotingen beschikken. De begroting wordt openbaar gemaakt.’

- (4) Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

- (a) lid 1 wordt vervangen door:

- ‘1. De lidstaten zorgen ervoor dat er op nationaal niveau doeltreffende regelingen voorhanden zijn krachtens welke iedere gebruiker of onderneming die elektronische-communicatienetwerken en/of -diensten aanbiedt, die door een beslissing van een nationale regelgevende instantie is getroffen, het recht heeft om tegen die beslissing beroep in te stellen bij een lichaam van beroep dat onafhankelijk is van de betrokken partijen. Dit lichaam, bijvoorbeeld een rechtbank, dient de nodige deskundigheid te bezitten om zijn taken te kunnen uitoefenen. De lidstaten dragen er zorg voor dat de feiten van de zaak op afdoende wijze in aanmerking worden genomen en dat er een doeltreffend mechanisme voor het instellen van beroep aanwezig is.

In afwachting van de uitkomst van het beroep wordt de beslissing van de nationale regelgevende instantie gehandhaafd, behalve wanneer voorlopige maatregelen worden verleend. Voorlopige maatregelen kunnen alleen worden verleend indien de gevolgen van het besluit dringend moeten worden geschorst om te voorkomen dat de partij die om dergelijke maatregelen vraagt ernstige en onherstelbare schade wordt toegebracht en dit noodzakelijk is met het oog op het verkrijgen van evenwicht.’

- (b) Het volgende lid 3 wordt toegevoegd:

- ‘3. De lidstaten verzamelen informatie over het onderwerp van beroepen, het aantal verzoeken voor beroep, de duur van de beroepsprocedures, het aantal besluiten om voorlopige maatregelen te verlenen die worden genomen in

overeenstemming met lid 1, en de redenen voor dergelijke besluiten. De lidstaten stellen dergelijke informatie ieder jaar beschikbaar aan de Commissie en de Europese Autoriteit voor elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit genoemd").'

(5) Artikel 5, lid 1, wordt vervangen door:

‘1. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen die elektronische-communicatienetwerken en -diensten aanbieden, alle, ook financiële, informatie verstrekken die de nationale regelgevende instanties nodig hebben om de naleving te waarborgen van deze richtlijn, van de besluiten die zijn genomen in overeenstemming ermee en van de specifieke richtlijnen. Deze ondernemingen moeten ook informatie indienen met betrekking tot toekomstige ontwikkelingen van hun netwerk of diensten die een impact zouden kunnen hebben op de groothandelsdiensten die beschikbaar zijn gesteld voor concurrenten. Zij dienen dergelijke informatie op verzoek onverwijld en volgens de door de nationale regelgevende instantie vastgestelde termijnen en mate van detail te verstrekken. De door de nationale regelgevende instantie gevraagde informatie dient in evenredigheid te zijn met de uitvoering van die taak. De nationale regelgevende instantie geeft de redenen voor haar verzoek om informatie.’

(6) De artikelen 6 en 7 worden vervangen door:

*‘Artikel 6
Raadpleging en transparantie*

Behalve in gevallen die vallen onder de artikelen 7, lid 10, 20, of 21, en tenzij anders bepaald in de uitvoeringsmaatregelen die zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 9 quater, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat wanneer de nationale regelgevende instanties voornemens zijn maatregelen te nemen in overeenstemming met deze richtlijn of de specifieke richtlijnen die een belangrijke impact hebben op de relevante markt waar zij voornemens zijn beperkingen vast te stellen in overeenstemming met artikel 9, lid 3, en 9, lid 4, de belanghebbende partijen de mogelijkheid wordt geboden binnen een redelijke periode opmerkingen in te dienen over de ontwerp-maatregel.

De nationale regelgevende instanties publiceren hun nationale raadplegingsprocedures.

De lidstaten dragen zorg voor de oprichting van een enkel informatiepunt waar inzage verkregen kan worden in alle lopende raadplegingsprocedures.

De resultaten van de raadpleging worden door de nationale regelgevende instanties openbaar gemaakt, behalve in geval van vertrouwelijke informatie overeenkomstig het communautair en nationaal recht betreffende zakelijke vertrouwelijkheid.

Artikel 7
Versterking van de interne markt
voor elektronische communicaties

1. De nationale regelgevende instanties houden bij de uitvoering van de in deze richtlijn en de bijzondere richtlijnen omschreven taken zoveel mogelijk rekening met de doelstellingen van artikel 8, waaronder die welke verband houden met de werking van de interne markt.
2. Nationale regelgevende instanties werken op transparante wijze met elkaar en met de Commissie en de Autoriteit samen om te zorgen voor de consistente toepassing in alle lidstaten van deze richtlijn en van de bijzondere richtlijnen. Hiertoe moeten zij met name samenwerken met de Commissie en de Autoriteit om na te gaan welke soorten instrumenten en oplossingen het meest geschikt zijn om bepaalde soorten situaties op de arbeidsmarkt aan te pakken.
3. Behalve wanneer anders bepaald in de uitvoeringsbepalingen die zijn vastgesteld op grond van artikel 7, onder a), nadat de in artikel 6 bedoelde openbare raadpleging is afgesloten, zorgt een nationale regelgevende instantie ervoor dat, wanneer zij voornemens is een maatregel te nemen die:
 - (a) valt binnen de draagwijdte van de artikelen 15 of 16 van deze Richtlijn, de artikelen 5 of 8 van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn), en
 - (b) van invloed is op de handel tussen de lidstaten,de ontwerpmaatregel toegankelijk is voor de Commissie, de Autoriteit en de nationale regelgevende instanties in andere lidstaten, vergezeld van een motivering, overeenkomstig artikel 5, lid 3, en brengt zij de Commissie en de andere nationale regelgevende instanties daarvan op de hoogte. De nationale regelgevende instanties en de Commissie krijgen 1 maand de tijd om opmerkingen in te dienen bij de nationale regelgevende instantie in kwestie. De periode van één maand kan niet worden verlengd.
4. Indien een maatregel als bedoeld in lid 3 betrekking heeft op:
 - (a) het definiëren van een relevante markt die verschilt van de markten die in de aanbeveling overeenkomstig artikel 15, lid 1, zijn gedefinieerd; of
 - (b) het al dan niet aanwijzen van een onderneming die, hetzij individueel of gezamenlijk met anderen, aanzienlijke marktmacht bezit overeenkomstig artikel 16, leden 3, 4 of 5, of
 - (c) het opleggen, wijzigen of intrekken van een verplichting voor een exploitant in toepassing van artikel 16 juncto de artikelen 5 en 9 tot 13 van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn), en artikel 17 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn),

en van invloed zou zijn op de handel tussen de lidstaten, en de Commissie de nationale regelgevende instantie heeft meegedeeld dat de ontwerpmaatregel een belemmering voor de interne Europese markt opwerpt of indien zij ernstige twijfels heeft omtrent de verenigbaarheid van de ontwerpmaatregel met het

Gemeenschapsrecht en met name met de in artikel 8 genoemde doelstellingen, wordt de vaststelling van de maatregel met nog eens twee maanden uitgesteld. Deze periode kan niet worden verlengd.

5. De Commissie kan binnen de in lid 4 bedoelde periode van 2 maanden een beslissing nemen die de nationale regelgevende instantie in kwestie ertoe verplicht de ontwerpmaatregel in te trekken. De Commissie moet zoveel mogelijk rekening houden met het advies van de Autoriteit dat werd ingediend overeenkomstig artikel 5 van Verordening [...../EG] alvorens een besluit te nemen. Dit besluit gaat vergezeld van een gedetailleerde en objectieve analyse van de redenen waarom de Commissie van mening is dat de ontwerpmaatregel niet moet worden genomen, samen met specifieke voorstellen tot wijziging van de ontwerpmaatregel.
6. Uiterlijk drie maanden nadat de Commissie overeenkomstig lid 5 een besluit heeft genomen waarin de nationale regelgevende instantie wordt verzocht een ontwerpmaatregel in te trekken, moet de nationale regelgevende instantie de ontwerpmaatregel wijzigen of intrekken. Wanneer de ontwerpmaatregel wordt gewijzigd moet de nationale regelgevende instantie een openbare raadpleging houden in overeenstemming met de in artikel 6 bedoelde procedures en de Commissie opnieuw in kennis stellen van de gewijzigde ontwerpmaatregelen overeenkomstig de bepalingen van lid 3.
7. De betrokken nationale regelgevende instantie houdt zoveel mogelijk rekening met opmerkingen van andere nationale regelgevende instanties en van de Commissie en kan, uitgezonderd in de in lid 4 genoemde gevallen, de uiteindelijke ontwerpmaatregel goedkeuren en, in voorkomend geval, aan de Commissie meedelen. Andere nationale instanties die functies uitoefenen in het kader van deze richtlijn of de specifieke richtlijn moeten eveneens zoveel mogelijk rekening houden met de opmerkingen van de Commissie.
8. Wanneer een ontwerpmaatregel in overeenstemming met lid 6 is gewijzigd, kan de Commissie een besluit nemen, waarin de nationale regelgevende instantie wordt verzocht een specifieke verplichting op te leggen overeenkomstig de artikelen 9 tot en met 13 bis van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn), en artikel 17 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn) binnen een vastgestelde termijn.

Op deze manier streeft de Commissie dezelfde beleidsdoelstellingen na als die welke voor nationale regelgevende instanties uiteengezet zijn in artikel 8. De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het advies van de Autoriteit dat deze heeft gegeven in overeenstemming met artikel 6 van Verordening [.../EG], met name bij het uitwerken van de details van de verplichting(en) die moet(en) worden opgelegd.

9. De nationale regelgevende instantie deelt de Commissie alle definitieve maatregelen mee die vallen onder de voorwaarden onder a) en b) in artikel 7, lid 3).
10. In uitzonderlijke omstandigheden kan een nationale regelgevende instantie die oordeelt dat er een dringende noodzaak is om te handelen, in afwijking van de

procedure genoemd in de leden 3 en 4, teneinde de concurrentie te waarborgen en de belangen van de gebruikers te beschermen, onmiddellijk evenredige en voorlopige maatregelen vaststellen. Zij deelt die maatregelen onverwijld volledig met redenen omkleed mede aan de Commissie, de andere nationale regelgevende instanties en de Autoriteit. Een besluit van de nationale regelgevende instantie om dergelijke maatregelen permanent te maken of de periode waarvoor zij van toepassing zijn, te verlengen, valt onder de bepalingen van de leden 3 en 4.’

- (7) Het volgende artikel 7 bis wordt ingevoegd:

Artikel 7 bis
Uitvoeringsbepalingen

- ‘1. De Commissie kan uitvoeringsbepalingen opleggen in verband met artikel 7 die het formaat, de inhoud en de gedetailleerdheid van de kennisgeving definiëren overeenkomstig artikel 7, lid 3, de omstandigheden waaronder kennisgeving niet vereist zou zijn, en de berekening van de termijnen.
2. De in de eerste alinea genoemde maatregelen, die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen door haar aan te vullen, worden vastgesteld volgens de in artikel 22, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure toepassen.’

- (8) Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

- (a) in lid 1 komt de tweede alinea als volgt te luiden:

‘Tenzij anders bepaald in artikel 9 met betrekking tot radiofrequenties, houden de lidstaten zoveel mogelijk rekening met de wenselijkheid van verordeningen die technologisch neutraal worden gemaakt en moeten zij ervoor zorgen dat de nationale regelgevende instanties bij het uitvoeren van de regelgevingstaken die in deze richtlijn en de specifieke richtlijnen zijn gespecificeerd, met name die welke moeten zorgen voor doeltreffende mededinging, hetzelfde doen.’

- (b) In lid 2 worden de punten a) en b) vervangen door:

‘(a) zij zorgen ervoor dat de gebruikers, met inbegrip van gebruikers met een handicap, oudere gebruikers en gebruikers met speciale sociale behoeften optimaal profiteren wat betreft keuze, prijs en kwaliteit;

(b) zij zorgen ervoor dat er in de sector elektronische communicatie geen verstoring of beperking van de concurrentie is, met name voor het leveren van inhoud;’

- (c) lid 3, punt d), wordt vervangen door:

‘(d) zij werken samen met de Commissie en de Autoriteit om de ontwikkeling van een consistente regelgevende praktijk en de consistente toepassing van deze richtlijn en van de bijzondere richtlijnen te waarborgen.’

(d) punt 4, onder e), wordt vervangen door:

‘(e) zij schenken aandacht aan de behoeften van specifieke maatschappelijke groepen, met name gebruikers met een handicap, oudere gebruikers en gebruikers met speciale sociale behoeften;’

(e) lid 4, onder g), wordt toegevoegd.

‘(g) toepassing van het beginsel dat eindgebruikers toegang zouden moeten hebben tot alle legitieme inhoud en deze zouden moeten kunnen verspreiden en alle legitieme toepassingen en/of diensten van hun keuze zouden moeten kunnen gebruiken.’

(9) Artikel 9 wordt vervangen door:

'Artikel 9

Beheer van de radiofrequenties voor elektronische-communicatiediensten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de radiofrequenties voor elektronische-communicatiediensten op hun grondgebied overeenkomstig artikel 8 efficiënt worden beheerd. Zij zorgen ervoor dat de bestemming en toewijzing van die radiofrequenties door de nationale regelgevende instanties gebaseerd zijn op objectieve, doorzichtige, niet-discriminerende en proportionele criteria.
2. De lidstaten bevorderen de harmonisatie van het gebruik van radiofrequenties in de Gemeenschap in overeenstemming met de noodzaak een daadwerkelijk en efficiënt gebruik daarvan te waarborgen en in overeenstemming met Beschikking nr. 676/2002/EG (radiospectrumbeschikking).
3. Tenzij anders bepaald in de tweede alinea of in de overeenkomstig artikel 9 quater vastgestelde maatregelen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat alle soorten van radionetwerk of draadloze toegangstechnologie kunnen worden gebruikt in de radiofrequentiebanden die open zijn voor elektronische communicatiediensten.

De lidstaten kunnen echter proportionele en niet-discriminerende beperkingen voorzien voor de soorten van radionetwerk of draadlozetoegangstechnologie, die gebruikt worden wanneer dit noodzakelijk is om:

- (a) schadelijke interferentie te vermijden,
 - (b) de volksgezondheid te beschermen tegen elektromagnetische velden,
 - (c) te zorgen voor maximalisering van de verdeling van radiofrequenties daar waar een algemene machtiging van toepassing is op frequenties of,
 - (d) een beperking na te leven in overeenstemming met lid 4.
4. Tenzij anders bepaald in de tweede alinea of in de overeenkomstig artikel 9 quater vastgestelde maatregelen moeten de lidstaten ervoor zorgen dat alle soorten van elektronische communicatiediensten kunnen worden aangeboden

in de radiofrequentiebanden die open zijn voor elektronische communicatie. De lidstaten kunnen echter proportionele en niet-discriminerende beperkingen voorzien voor de soorten van elektronische communicatiediensten die geleverd moeten worden.

Beperkingen die ertoe strekken dat een dienst in een specifieke band moet worden aangeboden worden met redenen omkleed om te zorgen voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang in overeenstemming met het Gemeenschapsrecht, zoals veiligheid van het menselijk leven, het bevorderen van sociale, regionale of territoriale samenhang, het vermijden van een ondoelmatig gebruik van radiofrequenties of, culturele en taalkundige diversiteit en pluralisme van de media te bevorderen zoals gedefinieerd in de nationale wetgeving overeenkomstig de communautaire wetgeving.

Een beperking die het verschaffen van andere diensten in een specifieke band verbiedt kan alleen worden opgelegd wanneer dit gerechtvaardigd wordt door de noodzaak de veiligheid van het menselijk leven te beschermen.

5. De lidstaten moeten de noodzaak van de in de leden 3 en 4 bedoelde beperkingen regelmatig herzien.
 6. De leden 3 en 4 zijn van toepassing op de bestemming en toewijzing van radiofrequenties na 31 december 2009.'
- (10). De volgende artikelen 9 bis, 9 ter en 9 quater worden ingevoegd:

*'Artikel 9 bis
Herziening van beperkingen op bestaande rechten*

1. Voor een periode van vijf jaar die ingaat op [1 januari 2010] zorgen de lidstaten ervoor dat houders van rechten op het gebruik van radiofrequenties die vóór die datum zijn verleend, een aanvraag kunnen indienen bij de bevoegde nationale regelgevende instantie om beperkingen op hun rechten overeenkomstig artikel 9, de leden 3 en 4 opnieuw te onderzoeken.

Alvorens zij een besluit neemt, stelt de nationale regelgevende instantie de houder van het recht in kennis van haar herevaluatie van de beperkingen, met vermelding van het recht na de herevaluatie en geeft hij deze houder een redelijke termijn om zijn verzoek terug te trekken.

Wanneer de houder zijn verzoek intrekt blijft het recht ongewijzigd tot het verstrijken ervan of tot het eind van de periode van vijf jaar, afhankelijk van wat eerder is.

2. Wanneer de in lid 1 vermelde houder van rechten een aanbieder is van inhoud voor radio- en televisieomroepdiensten en het recht om radiofrequenties te mogen gebruiken is verleend om te voldoen aan een specifieke doelstelling van algemeen belang, kan een verzoek om een herevaluatie alleen worden gedaan ten aanzien van het deel van de radiofrequenties dat nodig is om een dergelijke doelstelling te verwezenlijken. Het deel van de radiofrequenties dat onnodig is geworden voor de verwezenlijking van die doelstelling als gevolg van de

toepassing van artikel 9, de leden 3 en 4, wordt onderworpen aan een nieuwe toewijzingsprocedure in overeenstemming met artikel 7, lid 2, van de Machtigingsrichtlijn.

3. Na de in lid 1 bedoelde periode van vijf jaar nemen de lidstaten alle passende maatregelen om ervoor te zorgen dat artikel 9, de leden 3 en 4, van toepassing is op alle overige toewijzingen en bestemmingen van radiofrequenties die bestonden op de datum waarop deze richtlijn in werking trad.
4. Bij de toepassing van dit lid nemen de lidstaten passende maatregelen om billijke mededinging te waarborgen.

Artikel 9 ter

Overdracht van individuele rechten op het gebruik van radiofrequenties

1. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen individuele rechten op het gebruik van radiofrequenties kunnen overdragen of verhuren in de banden waarin dit is voorzien in de uitvoeringsmaatregelen die zijn vastgesteld overeenkomstig lid 9 quater zonder voorafgaande toestemming van de nationale regelgevende instantie.

In andere banden kunnen de lidstaten toestaan dat ondernemingen individuele rechten op het gebruik van radiofrequenties overdragen of verhuren aan andere ondernemingen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat het voornemen van een onderneming om de rechten op het gebruik van radiofrequenties over te dragen, wordt meegedeeld aan de nationale regelgevende instantie die verantwoordelijk is voor de toewijzing van het spectrum en bekend wordt gemaakt. Wanneer het gebruik van de radiofrequenties is geharmoniseerd door de toepassing van de Radiospectrumbeschikking of andere communautaire maatregelen, moet die overdracht in overeenstemming zijn met dergelijk geharmoniseerd gebruik.

Artikel 9 quater

Harmoniseringmaatregelen voor radiofrequentiebeheer

Om bij te dragen aan de ontwikkeling van de interne markt, kan de Commissie om de beginselen van dit artikel te bereiken, passende uitvoeringsmaatregelen nemen om:

- (a) de identificatie van de banden te harmoniseren waarvoor gebruiksrechten tussen ondernemingen onderling kunnen worden overgedragen of verhuurd;
- (b) de voorwaarden die gekoppeld zijn aan dergelijke rechten en de voorwaarden, procedures, grenzen, beperkingen, intrekkingen en overgangsvoorschriften die van toepassing zijn op dergelijke overdrachten of huurovereenkomsten te harmoniseren;

(c) de specifieke maatregelen te harmoniseren om te zorgen voor billijke mededinging wanneer individuele rechten worden overgedragen;

(d) een uitzondering te maken op het beginsel van diensten- of technologieneutraliteit en om de draagwijdte en aard van eventuele andere uitzonderingen op het beginsel van diensten of technologieneutraliteit dan die welke erop gericht zijn te zorgen voor het bevorderen van culturele en taalkundige diversiteit en pluralisme van de media, te harmoniseren in overeenstemming met artikel 9, de leden 2 en 4.

Deze maatregelen, die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen door haar aan te vullen, worden vastgesteld volgens de in artikel 22, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie gebruik maken van de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure. Bij de tenuitvoerlegging van de bepalingen van dit lid kan de Commissie worden bijgestaan door de Autoriteit in overeenstemming met artikel 10 Verordening [.../EG].

(11) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

(a) Lid 2 wordt vervangen door:

‘2. De nationale regelgevende instanties zorgen ervoor dat nummeringsplannen en -procedures zo worden toegepast dat alle aanbieders van openbare elektronische-communicatiediensten gelijk worden behandeld. In het bijzonder zorgen de lidstaten ervoor dat een onderneming waaraan een nummerreeks is toegewezen, andere aanbieders van elektronische-communicatiediensten niet discrimineert wat de nummersequenties betreft die worden gebruikt om toegang te geven tot hun diensten.’

(b) Lid 4 wordt vervangen door:

‘4. De lidstaten ondersteunen harmonisatie van nummering binnen de Gemeenschap wanneer dat de werking van de interne markt bevordert of de ontwikkeling steunt van pan-Europese diensten. De Commissie kan passende technische uitvoeringsmaatregelen nemen op dit gebied door bijvoorbeeld tariefbeginselen vast te stellen voor specifieke nummers of nummerreeksen. De uitvoeringsmaatregelen kunnen de Autoriteit specifieke verantwoordelijkheden verlenen bij de toepassing van die maatregelen.

De maatregelen, die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen door haar aan te vullen, worden vastgesteld volgens de in artikel 22, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure toepassen.’

(12) In artikel 11, lid 1, worden de woorden “handelt op basis van doorzichtige en openbare procedures die zonder discriminatie en onverwijld worden toegepast” vervangen door de volgende tekst:

‘handelt op basis van eenvoudige, doorzichtige en openbare procedures die zonder discriminatie en onverwijld worden toegepast, en neemt in ieder geval een besluit binnen vier maanden na de toepassing, en’

(13) Artikel 12 wordt vervangen door:

'Artikel 12

Collocatie en gedeeld gebruik van faciliteiten voor aanbieders van elektronische communicatienetwerken

1. Wanneer een onderneming die elektronische-communicatienetwerken aanbiedt, krachtens de nationale wetgeving het recht heeft om faciliteiten te installeren op, over of onder openbaar of particulier eigendom, dan wel een procedure kan volgen voor de onteigening of het gebruik van eigendom, moeten de nationale regelgevende instanties het gedeeld gebruik van faciliteiten of eigendom, met inbegrip van toegang tot gebouwen, masten, antennes, kabelgoten, mangaten en straatkasten verplicht opleggen.
2. De lidstaten kunnen de in lid 1, bedoelde houders van rechten het gedeeld gebruik van faciliteiten of eigendom (met inbegrip van fysieke collocatie) voorschrijven of maatregelen treffen om de coördinatie van publieke werken te vergemakkelijken om het milieu, de volksgezondheid en de openbare veiligheid te beschermen of om stedenbouwkundige of planologische redenen, doch zulks pas na een passende periode van openbare raadpleging waarin alle belanghebbende partijen in staat zijn gesteld hun standpunt naar voren te brengen. Dergelijke regelingen inzake gedeeld gebruik of coördinatie kunnen een omslagregeling bevatten voor de kosten van het gedeeld gebruik van faciliteiten of eigendom.
3. Maatregelen die door een regelgevende instantie zijn genomen in overeenstemming met lid 1 moeten objectief, transparant en evenredig zijn.’

(14) Het volgende Hoofdstuk III bis wordt ingevoegd:

'Hoofdstuk III bis

VEILIGHEID EN INTEGRITEIT VAN NETWERKEN EN DIENSTEN

Artikel 13 bis

Veiligheid en integriteit

1. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen die openbare communicatienetwerken of publiek beschikbare elektronische communicatiediensten passende technische en organisatorische maatregelen nemen om de veiligheid van hun netwerken of diensten te waarborgen. Gelet op de stand van de techniek zorgen deze maatregelen voor een veiligheidsniveau dat is afgestemd op de risico's die zich voordoen. Er worden

met name maatregelen genomen om de impact van veiligheidsincidenten op gebruikers en onderling verbonden netwerken zo laag mogelijk te houden.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen die openbare communicatienetwerken aanbieden alle nodige maatregelen nemen om te zorgen voor de integriteit van hun netwerken zodat kan worden gezorgd voor de continuïteit van de diensten die via deze netwerken worden geleverd.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat ondernemingen die openbare communicatienetwerken of publiek beschikbare elektronische communicatiediensten aanbieden de nationale regelgevende instantie in kennis stellen van alle inbreuken op de veiligheid of integriteit die een belangrijke impact hadden op de exploitatie van netwerken of diensten.

In voorkomend geval moeten de nationale regelgevende instantie in kwestie de nationale regelgevende instanties in andere lidstaten en de Autoriteit hiervan op de hoogte brengen. Wanneer bekendmaking van de schending in het algemeen belang is kan de nationale regelgevende instantie het publiek hiervan op de hoogte brengen.

Elke drie maanden dient de nationale regelgevende instantie een samenvattend verslag in bij de Commissie over de kennisgevingen die zij heeft ontvangen en de maatregelen die overeenkomstig dit lid zijn genomen.

4. De Commissie, zoveel mogelijk rekening houdend met het advies van de Autoriteit dat is gegeven in overeenstemming met artikel 3, onder b), van Verordening [.../EG], kan passende technische uitvoeringsmaatregelen nemen om de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde maatregelen te harmoniseren, met inbegrip van maatregelen die de omstandigheden, het formaat en de procedures definiëren die van toepassing zijn op de kennisgevingseisen.

Deze maatregelen, die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen door haar aan te vullen, worden vastgesteld volgens de in artikel 22, lid 3, bedoelde procedure. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie gebruik maken van de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure.

Artikel 13 ter *Toepassing en handhaving*

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale regelgevende instanties de bevoegdheid hebben om ondernemingen die openbare communicatienetwerken of publiek beschikbare elektronische communicatiediensten aanbieden bindende instructies te geven met het oog op de uitvoering van artikel 13 bis.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale regelgevende instanties de bevoegdheid hebben ondernemingen die openbare communicatienetwerken of publiek beschikbare elektronische communicatiediensten aanbieden te vragen om:

- (a) informatie te verschaffen die nodig is om de veiligheid van hun diensten en netwerken te beoordelen, met inbegrip van gedocumenteerd veiligheidsbeleid; en tevens
 - (b) een gekwalificeerde onafhankelijke instantie opdracht te geven een veiligheidscontrole uit te voeren en de resultaten ervan beschikbaar te stellen aan de nationale regelgevende instantie.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale regelgevende instanties alle nodige bevoegdheden hebben om gevallen van niet-naleving te onderzoeken.
4. Deze bepalingen zijn onverminderd artikel 3 van deze richtlijn.’
- (15) Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:
- (a) In lid 2, tweede alinea wordt de tweede zin geschrapt.
 - (b) Lid 3 vervalt.
- (16) Artikel 15 wordt als volgt gewijzigd:
- (a) Het kopje wordt vervangen door:
‘Procedure voor identificatie en definitie van markten’
 - (b) In lid 1 komt de eerste alinea als volgt te luiden:
 - ‘1. Na openbare raadpleging en overleg met de nationale regelgevende instanties neemt de Commissie een aanbeveling aan inzake relevante markten voor producten en diensten (hierna "de aanbeveling" genoemd). Daarin worden de markten voor producten en diensten in de sector elektronische communicatie vermeld waarvan de kenmerken zodanig kunnen zijn dat het opleggen van regulerende verplichtingen als beschreven in de specifieke richtlijnen gerechtvaardigd kan zijn, onverminderd markten die in bepaalde gevallen uit hoofde van het mededingingsrecht kunnen worden gedefinieerd. De Commissie definieert de markten overeenkomstig de beginselen van het mededingingsrecht.’
 - (c) Lid 3 wordt vervangen door:
 - ‘3. De nationale regelgevende instanties bepalen, zoveel mogelijk rekening houdend met de aanbeveling en de richtsnoeren, de relevante markten die overeenkomen met de nationale omstandigheden, met name relevante geografische markten binnen hun grondgebied, overeenkomstig de beginselen van het mededingingsrecht. De nationale regelgevende instanties volgen de procedures van de artikelen 6 en 7 voordat zij markten definiëren die verschillen van de in de aanbeveling genoemde.’
 - (d) Lid 4 wordt vervangen door:
 - ‘4. De Commissie kan, zoveel mogelijk rekening houdend met het advies van de Autoriteit dat is gegeven in overeenstemming met artikel 7 van Verordening

[.../EG], een beschikking vaststellen waarin transnationale markten worden gedefinieerd. Deze beschikking, die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beoogt te wijzigen door haar aan te vullen, wordt vastgesteld volgens de in artikel 22, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure toepassen.’

(17) Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

(a) lid 1 en lid 2 worden vervangen door:

- ‘1. De nationale regelgevende instanties voeren een analyse uit van de relevante in de aanbeveling vermelde markten, en houden daarbij zoveel mogelijk rekening met de richtsnoeren. De lidstaten zorgen ervoor dat deze analyse, in voorkomend geval, in samenwerking met de nationale mededingingsinstanties wordt uitgevoerd.
2. Wanneer een nationale regelgevende instantie krachtens artikel 17, de leden 3 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn), of artikel 8 van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn) moet bepalen of ten aanzien van ondernemingen verplichtingen moeten worden opgelegd, gehandhaafd, gewijzigd of ingetrokken, bepaalt zij overeenkomstig de richtsnoeren op basis van haar analyse volgens lid 1, van dit artikel of een relevante markt daadwerkelijk concurrerend is.’

(b) lid 5 en lid 6 worden vervangen door:

- ‘5. In het geval van transnationale markten die worden omschreven in de beschikking als bedoeld in artikel 15, lid 4, verzoekt de Commissie de Autoriteit een marktanalyse uit te voeren waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de richtsnoeren en een advies te geven over het opleggen, handhaven, wijzigen of opheffen van wettelijke verplichtingen als bedoeld in lid 2, van dit artikel.

De Commissie, zoveel mogelijk rekening houdend met het advies van de Autoriteit, kan een beschikking geven waarin een of meer ondernemingen kunnen worden aangemerkt als ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht op die markt, en een of meer specifieke verplichtingen opleggen krachtens de artikelen 9 tot 13 bis van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn) en artikel 17 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn). Op deze wijze streeft de Commissie de in artikel 8 uiteengezette beleidsdoelstellingen na.’

6. Voor de in de leden 3 en 4 van dit artikel genoemde maatregelen gelden de procedures van de artikelen 6 en 7. De nationale regelgevende instanties voeren een analyse uit van de relevante markt:

(a) binnen twee jaar na een eerdere kennisgeving van een ontwerpmaatregel met betrekking tot die markt;

(b) voor markten waarvoor nog niet eerder kennisgeving is gedaan bij de Commissie, binnen een jaar na goedkeuring van een herziene aanbeveling inzake relevante markten of;

(c) voor lidstaten die net zijn toegetreden tot de Unie, binnen één jaar na hun toetreding.

(c) Het volgende lid 7 wordt ingevoegd:

‘7. Wanneer een regelgevende instantie haar analyse van een in de aanbeveling geïdentificeerde relevante markt niet binnen de in artikel 16, lid 6, vastgestelde termijn heeft uitgevoerd, kan de Commissie de Autoriteit om advies vragen met inbegrip van een ontwerpmaatregel, de analyse van de specifieke markt en de specifieke verplichtingen die moeten worden opgelegd. De Autoriteit houdt een openbare raadpleging over de ontwerpmaatregel in kwestie.

De Commissie, zoveel mogelijk rekening houdend met het advies van de Autoriteit dat is gegeven in overeenstemming met artikel 6 van Verordening [.../EG], kan een besluit nemen waarbij de nationale regelgevende instantie wordt verplicht bepaalde ondernemingen aan te merken als ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht en de aldus aangemerkte onderneming specifieke verplichtingen opleggen overeenkomstig de artikelen 8, 9 tot 13 bis van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn) en artikel 17 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn). Op deze wijze streeft de Commissie dezelfde beleidsdoelstellingen na als die welke in artikel 8 zijn uiteengezet voor nationale regelgevende instanties.’

(18) Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

(a) in lid 1, worden de woorden 'stelt, overeenkomstig de in artikel 22, lid 2, bedoelde procedure' vervangen door 'kan passende uitvoeringsmaatregelen nemen' en:

(b) in lid 6, worden de woorden 'schrapt zij die normen en/of specificaties van de in lid 1 bedoelde lijst van normen en/of specificaties volgens de procedure van artikel 22, lid 3', vervangen door 'neemt zij passende uitvoeringsmaatregelen en schrapt zij die normen en/of specificaties van de in lid 1 bedoelde lijst van normen en/of specificaties'.

(c) Het volgende lid 6 bis wordt ingevoegd:

'6 bis. De uitvoeringsmaatregelen die beogen niet-essentiële elementen van deze richtlijn te wijzigen door deze aan te vullen zoals beschreven in de leden 4 en 6 worden vastgesteld overeenkomstig de regelgevende procedure, met toetsing, als bedoeld in artikel 22, lid 3. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie gebruik maken van de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure.'

(19) Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

(a) in lid 1, wordt het volgende punt c) toegevoegd:

‘(c) leveranciers van digitale tv-diensten en apparatuur om samen te werken bij het aanbieden van interoperabele tv-diensten voor eindgebruikers met een handicap.’

(b) Lid 3 wordt geschrapt.

(20) Artikel 19 wordt vervangen door:

*‘Artikel 19
Harmonisatieprocedures*

1. De Commissie kan, wanneer zij vaststelt dat verschillen bij de tenuitvoerlegging door de nationale regelgevende instanties van de in deze richtlijn en de specifieke richtlijnen gespecificeerde taken obstakels opwerpen voor de interne markt, onverminderd artikel 9 van deze Richtlijn en de artikelen 6 en 8 van Richtlijn 2002/20/EG (Machtigingsrichtlijn), zoveel mogelijk rekening houdend met een eventueel advies van de Autoriteit, een aanbeveling doen of een besluit vaststellen inzake de geharmoniseerde toepassing van de bepalingen van deze richtlijn en de specifieke richtlijnen bij de verwezenlijking van de in artikel 8 uiteengezette doelstellingen.
2. Wanneer de Commissie een aanbeveling doet overeenkomstig lid 1, handelt zij in overeenstemming met de in artikel 22, lid 2, bedoelde procedure.

De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale regelgevende instanties bij de uitvoering van hun taken zoveel mogelijk rekening houden met dergelijke aanbevelingen. Wanneer een nationale regelgevende instantie besluit om een aanbeveling niet op te volgen, brengt zij de Commissie daarvan op de hoogte met vermelding van de motivering van haar standpunt.

3. Het in lid 1 vermelde besluit dat niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beoogt te wijzigen door haar aan te vullen, wordt vastgesteld volgens de in artikel 22, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie gebruik maken van de in artikel 22, lid 4, bedoelde urgentieprocedure.
4. Maatregelen die zijn goedgekeurd overeenkomstig lid 1, kunnen de identificatie omvatten van een geharmoniseerde of gecoördineerde aanpak van de volgende vraagstukken:
 - (a) Consequente uitvoering van regelgevingsaanpakken met inbegrip van regelgevende behandeling van nieuwe diensten;
 - (b) Nummering, benaming en adressering, met inbegrip van nummerreeksen, de portabiliteit van nummers en identificatienummers en adresvertaalsystemen en toegang tot de hooddiensten en toegang tot de 112-hulpdiensten;
 - (c) Consumentenvraagstukken, zoals toegankelijkheid van elektronische communicatiediensten en apparatuur voor eindgebruikers met een handicap;

(d) Financiële verslaglegging.

5. De autoriteit kan de Commissie op eigen initiatief advies verstrekken over de vraag of maatregelen moeten worden genomen overeenkomstig lid 1.'

(21) Artikel 20, lid 1, wordt vervangen door:

'1. Wanneer op een onder deze richtlijn of de bijzondere richtlijnen vallend gebied een geschil in verband met de bestaande verplichtingen ontstaat tussen ondernemingen die diensten aanbieden waarbij een van de partijen een onderneming is die elektronische communicatienetwerken of -diensten aanbiedt in een lidstaat, neemt de betrokken nationale regelgevende instantie op verzoek van een van beide partijen en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in lid 2, een bindend besluit om het geschil te beslechten, en wel zo spoedig mogelijk of in ieder geval binnen vier maanden, met uitzondering van uitzonderlijke omstandigheden. De betrokken lidstaten zorgen ervoor dat alle partijen volledig met de nationale regelgevende instantie samenwerken.'

(22) Artikel 21 wordt vervangen door:

'Artikel 21

Beslechting van grensoverschrijdende geschillen

1. Wanneer op een onder deze richtlijn of de specifieke richtlijnen vallend gebied een grensoverschrijdend geschil ontstaat, en indien dat onder de bevoegdheid van nationale regelgevende instanties van ten minste twee lidstaten valt, is de procedure van de leden 2, 3 en 4 van toepassing.
2. Elke partij kan het geschil voorleggen aan de betrokken nationale regelgevende instanties. De bevoegde nationale regelgevende instanties coördineren hun werkzaamheden om een oplossing voor het geschil te vinden, overeenkomstig de doelstellingen van artikel 8.

Elke nationale regelgevende instanties die bevoegd is in een dergelijk geschil kan de autoriteit verzoeken om overeenkomstig artikel 18 van Verordening [.../EG] een aanbeveling te geven over de maatregelen die moeten worden genomen in overeenstemming met de bepalingen van de Kaderrichtlijn en/of de bijzondere richtlijnen om het geschil op te lossen.

Wanneer een dergelijk verzoek is gericht tot de Autoriteit moet de nationale regelgevende instantie met bevoegdheid voor alle aspecten van het geschil het advies van de Autoriteit afwachten overeenkomstig artikel 18 van Verordening [/EG] alvorens maatregelen te nemen om het geschil op te lossen, onverminderd de mogelijkheid voor nationale regelgevende instanties om daar waar nodig urgente maatregelen te nemen.

Alle door een nationale regelgevende instantie aan een onderneming opgelegde verplichtingen om een geschil op te lossen moeten de bepalingen van deze richtlijn of de bijzondere richtlijn in acht nemen en zoveel mogelijk rekening houden met de overeenkomstig artikel 18 van Verordening [.../EG door de Autoriteit gegeven aanbeveling.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat de bevoegde nationale regelgevende instanties gezamenlijk besluiten een geschil niet te beslechten wanneer er andere mechanismen bestaan, met inbegrip van bemiddeling, die beter zouden kunnen bijdragen tot het tijdig beslechten van het geschil overeenkomstig artikel 8.

Zij stellen de partijen onverwijld daarvan in kennis. Wanneer het geschil binnen vier maanden niet is beslecht, indien het geschil niet voor de rechter is gebracht en indien een van beide partijen daarom verzoekt, coördineren de nationale regelgevende instanties hun werkzaamheden om een oplossing voor het geschil te vinden, overeenkomstig artikel 8, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de door de Autoriteit overeenkomstig artikel 18 van Verordening [.../EG] gegeven aanbeveling.

4. De procedure van lid 2, laat het recht van elk van beide partijen onverlet om een zaak bij de rechtbank aanhangig te maken.'

(23) Het volgende artikel 21 bis wordt ingevoegd:

*'Artikel 21 bis
Sancties*

‘De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de krachtens deze richtlijn en de specifieke richtlijnen vastgestelde nationale bepalingen en treffen alle maatregelen om ervoor te zorgen dat zij worden toegepast. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en ontmoedigend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op [*termijn voor uitvoering van het wijzigingsbesluit*] in kennis van deze bepalingen en delen haar onverwijld eventuele latere wijzigingen die hierop van invloed zijn mee.’

(24) Artikel 22 wordt als volgt gewijzigd:

(a) Lid 3 wordt vervangen door:

- ‘3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, de leden 1 tot en met 4, en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.’

(b) Lid 4 wordt vervangen door:

- ‘4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, de leden 1, 2, 4, en 6 en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.’

(25) Artikel 27 wordt geschrapt.

(26) De bijlagen I en II worden geschrapt.

Artikel 2
Wijzigingen van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn)

Richtlijn 2002/19/EG wordt als volgt gewijzigd:

(1) In artikel 2 komt punt a) als volgt te luiden:

‘(a) "toegang": het beschikbaar stellen van faciliteiten en/of diensten aan een andere onderneming, onder uitdrukkelijke voorwaarden, hetzij op exclusieve hetzij op niet-exclusieve basis, met het oog op het aanbieden van elektronische communicatiediensten of het aanbieden van diensten voor de informatiemaatschappij of inzake inhoud voor radio- en televisieomroepen. Deze term bestrijkt onder meer toegang tot netwerkelementen en verwante faciliteiten waarbij eventueel apparatuur kan worden verbonden met vaste of niet-vaste middelen (dit houdt met name toegang in tot het aansluitnet en tot faciliteiten en diensten die noodzakelijk zijn om diensten te kunnen aanbieden via het aansluitnet); toegang tot materiële infrastructuur waaronder gebouwen, kabelgoten en masten; toegang tot relevante programmatuursystemen waaronder operationele ondersteuningssystemen; toegang tot nummervertaling of systemen met vergelijkbare functionaliteit; toegang tot vaste en mobiele netwerken, met name voor roaming; toegang tot voorwaardelijke toegangssystemen voor digitale-televisiediensten; toegang tot virtuele netwerkdiensten.’

(2) Artikel 4, lid 1, wordt vervangen door:

‘1. Exploitanten van openbare communicatienetwerken zijn gerechtigd en, wanneer hun daarom wordt verzocht door daartoe overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn 2002/20/EG (Machtigingsrichtlijn) gemachtigde ondernemingen, verplicht te onderhandelen over interconnectie met het doel algemeen beschikbare elektronische communicatiediensten aan te bieden, teneinde de verlening en de interoperabiliteit van de diensten in de gehele Gemeenschap te waarborgen. Exploitanten verlenen andere ondernemingen toegang en interconnectie onder voorwaarden die verenigbaar zijn met de verplichtingen die door de nationale regelgevende instantie worden opgelegd uit hoofde van de artikelen 5 tot en met 8.’

(3) Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

(a) Lid 2 wordt vervangen door:

‘2. Overeenkomstig lid 1, opgelegde verplichtingen en voorwaarden zijn objectief, transparant, evenredig en niet-discriminerend en worden toegepast volgens de procedure van de artikelen 6 en 7 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn).’

(b) De leden 3 en 4 wordt geschrapt.

(4) Artikel 6, lid 2, wordt vervangen door:

‘2. In het licht van de markt- en technologische ontwikkelingen kan de Commissie uitvoeringsmaatregelen nemen om bijlage I te wijzigen. Deze maatregelen die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen, worden

vastgesteld volgens de in artikel 14, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie de in artikel 14, lid 4, bedoelde urgentieprocedure toepassen.

Bij de voorbereiding van de in dit lid bedoelde bepalingen kan de Commissie worden bijgestaan door de Europese Autoriteit voor elektronische-communicatiemarkt (hierna "de Autoriteit" genoemd).'

(5) Artikel 7 wordt geschrapt.

(6) Artikel 8, wordt als volgt gewijzigd:

(a) In lid 1 wordt "de artikelen 9 tot en met 13" vervangen door " de artikelen 9 tot en 13 bis"

(b) Lid 3 wordt als volgt gewijzigd:

(i) De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

- bij het eerste streepje, wordt "de artikelen 5, leden 1, 2 en 6" vervangen door "artikel 5, de leden 1 en 6".
- bij het tweede streepje, "Richtlijn 97/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 1997 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de telecommunicatie-sector"³² wordt vervangen door "Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie³³)".

(ii) De volgende zin wordt toegevoegd als de tweede zin van de tweede alinea:

"De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het advies van de Autoriteit dat is ingediend overeenkomstig artikel 4, onder m), van Verordening [/EG]."

(7) Artikel 9, lid 5, wordt vervangen door:

‘5. De Commissie kan de nodige wijzigingen van bijlage II goedkeuren om deze aan te passen aan de technologische en marktontwikkelingen. Deze maatregelen die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen, worden vastgesteld volgens de in artikel 14, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie de in artikel 14, lid 4, bedoelde urgentieprocedure toepassen. Bij de

³² PB L 24 van 30.1.1998, blz. 1.

³³ PB L 201 van 31.7.2002, blz.37. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2006/24/EG (PB L 105 van 13.4.2006, blz 54.

uitvoering van de bepalingen van dit lid kan de Commissie worden bijgestaan door de Autoriteit.’

(8) Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

(a) lid 1, onder f), komt te luiden:

‘(f) collocatie of andere vormen van gedeeld gebruik van faciliteiten aanbieden, inclusief gedeeld gebruik van kabelgoten, gebouwen of toegang tot gebouwen, antennes of masten, mangaten en straatkasten;’

(b) in lid 1 wordt het volgende punt j) toegevoegd:

‘(j) toegang verschaffen aan verwante diensten zoals identiteit, locatie en presentie-informatiediensten.’

(c) Het volgende lid 3 wordt toegevoegd:

‘3. Als een exploitant in overeenstemming met de bepalingen van dit artikel de verplichting wordt opgelegd toegang te verlenen, kunnen de nationale regelgevende instanties conform de Gemeenschapswetgeving technische of operationele voorwaarden opleggen aan de aanbieder en/of de gebruikers van die toegang, wanneer dat nodig is om de normale werking van het netwerk te garanderen. Verplichtingen om specifieke technische normen of specificaties te volgen moeten in overeenstemming zijn met de overeenkomstig artikel 17, lid 1, van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) vastgestelde normen en specificaties’

(9) De volgende artikelen 13 bis en 13 ter worden ingevoegd:

*'Artikel 13 bis
Functionele scheiding*

1. Een nationale regelgevende instantie kan in overeenstemming met de bepalingen van artikel 8, lid 3, en met name de tweede alinea, een verplichting opleggen aan verticaal geïntegreerde ondernemingen om activiteiten die verband houden met het aanbieden van toegangsproducten op groothandelniveau in een onafhankelijke bedrijfseenheid te plaatsen.

Die bedrijfseenheid moet toegangsproducten en diensten leveren aan alle ondernemingen met inbegrip van andere bedrijfseenheden binnen de moedermaatschappij, binnen de dezelfde tijdspanne, en tegen dezelfde voorwaarden, met inbegrip van de prijs en diensten en door middel van dezelfde systemen en processen.

2. Wanneer een nationale regelgevende instantie voornemens is functionele scheiding verplicht te stellen, dient het hiertoe een verzoek in te dienen bij de Commissie met:

(a) bewijs dat het opleggen van passende verplichtingen van de in de artikelen 9 tot en met 13 beschreven verplichtingen met het oog op doelmatige

concurrentie naar aanleiding van een gecoördineerde analyse van de relevante markten in overeenstemming met de in artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) uiteengezette analyseprocedure, heeft gefaald en ook niet na langere tijd zou kunnen leiden tot doelmatige mededinging en dat er belangrijke en aanhoudende mededingingsproblemen/markttekortkomingen zijn vastgesteld in verschillende van deze markten;

(b) een analyse van de verwachte impact op de regelgevende instantie, de onderneming en op de stimuli om in haar netwerk te investeren, op andere belanghebbenden, met name de verwachte impact op de mededinging op het gebied van infrastructuur en eventuele gevolgen voor de consument.

(c) een ontwerp van de voorgestelde maatregelen.

3. De ontwerp-adviezen omvatten de volgende elementen:

(a) de exacte aard en het niveau van scheiding, waarbij met name de rechtsstatus van de afzonderlijke bedrijfseenheid wordt vermeld;

(b) de identificatie van de activa van de afzonderlijke bedrijfseenheid en de producten of diensten die door deze eenheid moeten worden geleverd;

(c) de bestuursregelingen om te zorgen voor de onafhankelijkheid van het personeel dat in dienst is bij de afzonderlijke bedrijfseenheid, en de dienovereenkomstige stimulerende structuur;

(d) voorschriften om te zorgen voor naleving van de wetgeving;

(e) voorschriften om te zorgen voor transparantie van de operationele procedures, met name naar de belanghebbenden toe;

(f) een toezichtprogramma om te zorgen voor naleving, met inbegrip van de publicatie van een jaarverslag.

4. Naar aanleiding van het besluit van de Commissie inzake de ontwerp-maatregelen die moet worden genomen in overeenstemming met artikel 8, lid 3, voert de nationale regelgevende instantie een gecoördineerde analyse uit van de verschillende markten die verbonden zijn aan het toegangsnetwerk overeenkomstig de in artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) beschreven procedure. Op basis van deze beoordeling moet de nationale regelgevende instantie in overeenstemming met de artikelen 6 en 7 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) verplichtingen opleggen, handhaven, wijzigen of intrekken.

5. Een onderneming die functionele scheiding kreeg opgelegd kan worden onderworpen aan alle in de artikelen 9 tot en met 13 vermelde verplichtingen op elke specifieke markt wanneer is vastgesteld dat het een onderneming betreft met aanmerkelijke marktmacht overeenkomstig artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn), of andere verplichtingen die op grond van lid 3 van artikel 8 door de Commissie zijn goedgekeurd.

Artikel 13 ter
Vrijwillige scheiding door een verticaal geïntegreerde onderneming

1. Ondernemingen waarvan is vastgesteld dat zij aanmerkelijke marktmacht hebben in een of verschillende markten in overeenstemming met artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) delen de nationale regelgevende instantie vooraf mee of zij voornemens zijn hun plaatselijke toegangsnetwerkactiva over te dragen of een belangrijk deel ervan aan een afzonderlijke rechtseenheid met een verschillende eigenaar, of een afzonderlijke bedrijfseenheid op te richten om alle kleinhandelaars, met inbegrip van de eigen kleinhandelaarsafdelingen, volledige equivalente toegangsproducten aan te bieden
2. De nationale regelgevende instantie onderzoekt welk het effect de voorgenomen transactie zal hebben op de bestaande regelgevende verplichtingen op grond van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn).

Hiertoe voert de nationale regelgevende instantie een gecoördineerde analyse uit van de verschillende markten die verbonden zijn aan het toegangsnetwerk in overeenstemming met de in artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) beschreven procedure.

Op basis van dit onderzoek moet de nationale regelgevende instantie, overeenkomstig de artikelen 6 en 7 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) verplichtingen opleggen, handhaven, wijzigen of intrekken.

3. De juridisch en/of operationeel gescheiden bedrijfseenheden kunnen worden onderworpen aan alle in de artikelen 9 tot en met 13 vermelde verplichtingen op alle specifieke markten waar is vastgesteld dat de onderneming aanmerkelijke marktmacht heeft overeenkomstig artikel 16 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn), of andere verplichtingen die de Commissie op grond van artikel 8, lid 3, heeft toegestaan.

(10) Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

(a) Lid 3 wordt vervangen door:

‘3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, lid 1 tot en met 4 en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.’

(b) Lid 4 wordt vervangen door:

‘4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, lid 1, 2, 4 en 6, en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.’

Artikel 3
Wijzigingen van Richtlijn 2002/20/EG (Machtigingsrichtlijn)

Richtlijn 2002/20/EG wordt als volgt gewijzigd:

(1) Artikel 2, lid 2, wordt vervangen door:

'2. De volgende definitie is eveneens van toepassing:

"algemene machtiging": regelgeving door de lidstaten waarbij rechten worden verleend voor het aanbieden van elektronische-communicatienetwerken of -diensten en specifieke sectorgebonden verplichtingen worden vastgesteld die overeenkomstig de richtlijn kunnen gelden voor alle of voor specifieke soorten elektronische-communicatienetwerken en -diensten, overeenkomstig deze richtlijn.'

(2) In artikel 3, lid 2, wordt 'de artikelen 5, 6 en 7' vervangen door

'De artikelen 5, 6, 6 bis en 7.'

(3) Artikel 5 wordt vervangen door:

“Artikel 5

Gebruiksrechten voor radiofrequenties en nummers

1. De lidstaten onderwerpen het gebruik van radiofrequenties niet aan het verlenen van individuele gebruiksrechten, maar nemen de voorwaarden voor het gebruik van dergelijke radiofrequenties op in de algemene machtiging, tenzij het is gerechtvaardigd individuele rechten te verlenen om:
 - (a) een ernstig risico op schadelijke interferentie te vermijden; of
 - (b) te voldoen aan andere doelstellingen van algemeen belang.
2. Wanneer individuele gebruiksrechten moeten worden verleend voor radiofrequenties en nummers, verlenen de lidstaten die rechten op verzoek aan alle ondernemingen die diensten of netwerken aanbieden of gebruiken in het kader van de algemene machtiging, met inachtneming van de bepalingen van de artikelen 6, 6 bis, 7 en 11, lid 1, onder c), van deze richtlijn en alle andere regels die een efficiënt gebruik van deze middelen moeten waarborgen overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn).

Onverminderd de door de lidstaten vooraf aangenomen specifieke criteria voor het verlenen van gebruiksrechten voor radiofrequenties aan aanbieders van inhoud voor radio- en televisieomroepen welke noodzakelijk zijn om de doelstellingen van algemeen belang overeenkomstig het Gemeenschapsrecht na te streven worden dergelijke rechten verleend door middel van procedures die objectief, transparant, niet-discriminerend en evenredig zijn, en in het geval van frequenties, in overeenstemming met de bepalingen van artikel 9 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn). De procedures moeten open zijn behalve in gevallen waarin kan worden aangetoond dat het verlenen van individuele gebruiksrechten voor gebruik van radiofrequenties voor aanbieders van diensten inzake inhoud voor radio- en televisiediensten van fundamenteel belang is om te kunnen voldoen aan een specifieke verplichting die door de lidstaten van te voren is gedefinieerd als noodzakelijk met het oog op het algemeen belang overeenkomstig de communautaire wetgeving.

Bij het verlenen van gebruiksrechten specificeren de lidstaten of en onder welke voorwaarden deze kunnen worden overgedragen door de houder van de rechten. In het geval van radiofrequenties zijn deze bepalingen overeenkomstig artikel 9 ter van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn).

Wanneer lidstaten gebruiksrechten verlenen voor een bepaalde termijn, moet de duur zijn aangepast aan de betrokken dienst.

Elk individueel recht om radiofrequenties te mogen gebruiken dat wordt verleend voor een periode van 10 jaar of meer dat niet kan worden overgedragen of verhuurd tussen ondernemingen overeenkomstig artikel 9 ter Kaderrichtlijn moet elke vijf jaar en voor de eerste maal vijf jaar nadat het recht is verleend, worden onderworpen aan een herziening in het licht van de in lid 1 vermelde criteria. Wanneer de criteria om individuele rechten te verlenen niet langer van toepassing zijn, worden de individuele gebruiksrechten veranderd in een algemene machtiging voor het gebruik van frequenties, mits dit wordt aangemeld niet meer dan vijf jaar vanaf de datum waarop de herziening is afgesloten, of het recht kan vrij worden overgedragen of verhuurd tussen ondernemingen.

3. Besluiten over gebruiksrechten worden zo spoedig mogelijk, doch voor nummers uiterlijk binnen drie weken na ontvangst van de volledige aanvraag, door de nationale regelgevende instantie genomen, meegedeeld en gepubliceerd, en voor radiofrequenties die in het nationale frequentieplan zijn toegewezen voor elektronische communicaties binnen zes weken na ontvangst van de aanvraag door de bevoegde instantie. Deze laatstgenoemde termijnen laten de toepasselijke internationale overeenkomsten betreffende het gebruik van radiofrequenties of van posities in de ruimte onverlet.
4. Indien na overleg met de belanghebbende partijen overeenkomstig artikel 6 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) is beslist dat gebruiksrechten voor nummers van uitzonderlijke economische waarde via vergelijkende en op mededinging gebaseerde selectieprocedures moeten worden verleend, kunnen de lidstaten de maximumperiode van drie weken met ten hoogste drie weken verlengen.

Artikel 7 is van toepassing op de vergelijkende en op mededinging gebaseerde selectieprocedure voor radiofrequenties.

5. De lidstaten beperken het aantal te verlenen gebruiksrechten niet, tenzij dat noodzakelijk is om een efficiënt gebruik van radiofrequenties te waarborgen overeenkomstig artikel 7.
6. De nationale regelgevende instanties zorgen ervoor dat radiofrequenties daadwerkelijk en efficiënt worden gebruikt in overeenstemming met artikel 9, lid 2, van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn). Zij zorgen er ook voor dat de mededinging niet wordt verstoord als gevolg van een overdracht of accumulatie van gebruiksrechten voor radiofrequenties. Voor dergelijke doeleinden nemen de lidstaten passende maatregelen zoals een vermindering, intrekking of gedwongen verkoop van een recht om radiofrequenties te mogen gebruiken.'

- (4) Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:
- (a) Lid 1 wordt vervangen door:
- ‘1. De algemene machtiging voor het aanbieden van elektronische-communicatienetwerken en –diensten en de gebruiksrechten voor radiofrequenties en gebruiksrechten voor nummers kunnen alleen aan de in de bijlage I genoemde voorwaarden worden onderworpen. Deze voorwaarden moeten niet-discriminerend, evenredig en transparant zijn en in het geval van gebruiksrechten voor radiofrequenties in overeenstemming met artikel 9 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn).’
- (b) In lid 2 wordt ‘de artikelen 16, 17, 18 en 19 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn)’ vervangen door ‘artikel 17 van Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn)’.
- (c) In lid 3 wordt het woord ‘bijlage’ vervangen door ‘bijlage I’.
- (5) De volgende artikelen 6 bis en 6 ter worden ingevoegd:

*‘Artikel 6 bis
Harmonisatiemaatregelen*

1. Om de in artikel 1, uiteengezette doelstellingen te verwezenlijken en onverminderd artikel 5, lid 2, van deze richtlijn, kan de Commissie uitvoeringsmaatregelen goedkeuren:
- (a) om frequentiebanden te identificeren waarvan het gebruik moet worden onderworpen aan algemene machtigingen of individuele gebruiksrechten voor radiofrequenties;
- (b) om nummerreeksen te identificeren die op communautair niveau geharmoniseerd moeten worden;
- (c) om procedures voor het verlenen van algemene machtigingen of individuele rechten voor het gebruik van radiofrequenties of nummers te harmoniseren;
- (d) om de in de bijlage II vermelde voorwaarden met betrekking tot algemene machtigingen of individuele gebruiksrechten voor radiofrequenties of nummers te harmoniseren;
- (e) om te voorzien in de wijziging of intrekking van machtigingen of gebruiksrechten en de procedures met betrekking tot punt d);
- (f) om procedures vast te leggen voor de selectie van ondernemingen waaraan individuele rechten op het gebruik van radiofrequenties of nummers zullen worden verleend door de nationale regelgevende instanties, eventueel in overeenstemming met de bepalingen van artikel 6 ter.

De onder de punten a) tot en met d) en f), opgesomde maatregelen, die niet-essentiële onderdelen van deze richtlijn beogen te wijzigen door haar aan te vullen, worden vastgesteld volgens de in artikel 14 bis, lid 3, bedoelde regelgevingsprocedure met toetsing. Om dwingende urgente redenen kan de Commissie de in artikel 14, lid 4, bedoelde urgentieprocedure toepassen.

2. De in lid 1, bedoelde maatregelen kunnen, in voorkomend geval, in de mogelijkheid voorzien dat de lidstaten een met redenen omkleed verzoek indienen voor een gedeeltelijke vrijstellingen/of tijdelijke afwijking van die maatregelen.

De Commissie gaat na of het verzoek gerechtvaardigd is, rekening houdend met de specifieke situatie in de lidstaat en kan een gedeeltelijke vrijstelling of tijdelijke afwijking verlenen of beide, mits de uitvoering van de uitvoeringsmaatregelen als bedoeld in lid 1 geen al te grote vertraging oploopt, noch leidt tot te grote verschillen in de concurrentiepositie of de regelgeving van de lidstaten.

3. Bij de tenuitvoerlegging van de bepalingen van dit artikel kan de Commissie worden bijgestaan door de Europese Autoriteit voor elektronische-communicatiemarkt (hierna 'de Autoriteit' genoemd). De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met een eventueel advies van de Autoriteit dat is ingediend in overeenstemming met artikel 11 van Verordening [].

Artikel 6 ter

Gemeenschappelijke selectieprocedure voor het verlenen van rechten

1. De in lid 6 bis, lid 1, onder f) bedoelde technische uitvoeringsmaatregel kan voorzien dat de Autoriteit met voorstellen komt om de onderneming(en) te selecteren waaraan individuele rechten voor gebruik van radiofrequenties of nummers kunnen worden verleend, overeenkomstig artikel 12 van Verordening [..].

In dergelijke gevallen worden de termijn waarbinnen de Autoriteit de selectie moet afronden, de procedure, voorschriften en voorwaarden die van toepassing zijn op de selectie en details van eventuele vergoedingen die moeten worden gevraagd aan houders voor het gebruik van radiofrequenties en/of rechten nader omschreven in de maatregel om te zorgen voor een optimaal gebruik van het spectrum of de bronnen voor nummering. De selectieprocedure is open, transparant, niet-discriminerend en objectief.

2. De Commissie keurt, zoveel mogelijk rekening houdend met het advies van de Autoriteit een maatregel goed waarbij de onderneming(en) wordt (worden) geselecteerd waaraan individuele gebruiksrechten worden verleend voor radiofrequenties of nummers. De maatregel vermeldt de periode waarbinnen dergelijke gebruiksrechten kunnen worden verleend door de nationale regelgevende instanties. De Commissie handelt volgens de procedure van artikel 14 bis, lid 2.

- (6) Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:
- (a) lid 1 wordt als volgt gewijzigd
 - (i) De inleidende zin vervangen door:
 - ‘1. Wanneer een lidstaat overweegt het aantal gebruiksrechten voor radiofrequenties te beperken of de duur van bestaande rechten te verlengen op andere wijze dan in overeenstemming met de in dergelijke rechten gespecificeerde voorwaarden, dient hij onder meer:’
 - (ii) Punt c), wordt vervangen door:
 - ‘(c) elk besluit tot beperking van het verlenen van gebruiksrechten of het verlengen van gebruiksrechten met opgave van redenen bekend te maken;’
 - (c) Lid 3 wordt vervangen door:
 - ‘3. Wanneer de verlening van gebruiksrechten voor radiofrequenties moet worden beperkt, verlenen de lidstaten deze rechten op basis van objectieve, transparante, niet-discriminerende en evenredige selectiecriteria. Dergelijke selectiecriteria moeten naar behoren belang hechten aan de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 8 van Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) en aan de eisen van artikel 9 van die Richtlijn.’
 - (d) In lid 5 wordt 'artikel 9' vervangen door 'artikel 9 bis'.
- (7) Artikel 8 wordt geschrapt
- (8) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:
- (a) De leden 1, 2 en 3 worden vervangen door:
 - ‘1. De nationale regelgevende instanties houden toezicht op de naleving van de voorwaarden van de algemene machtiging of van het gebruik van gebruiksrechten en met de specifieke in artikel 6, lid 2, bedoelde verplichtingen overeenkomstig artikel 11.

De nationale regelgevende instanties kunnen eisen dat ondernemingen die onder de algemene machtiging vallende elektronische-communicatienetwerken en -diensten aanbieden of gebruiksrechten hebben ten aanzien van radiofrequenties of nummers, de nodige informatie verstrekken om na te gaan of wordt voldaan aan de voorwaarden voor de algemene machtiging of de gebruiksrechten of aan de specifieke verplichtingen van artikel 6, lid 2, overeenkomstig artikel 11.
 - 2. Indien een nationale regelgevende instantie van oordeel is dat een onderneming niet voldoet aan een of meerdere voorwaarden voor de algemene machtiging of de gebruiksrechten of aan de specifieke verplichtingen van artikel 6, lid 2, deelt zij dit aan de onderneming mee en geeft zij de onderneming een redelijke gelegenheid om haar standpunt kenbaar te maken.

3. De instantie in kwestie kan eisen dat de in lid 2 bedoelde inbreuk wordt gestopt, hetzij onmiddellijk hetzij binnen een redelijke termijn en neemt passende en evenredige maatregelen met het oog op naleving.

In dit verband mogen de lidstaten de desbetreffende instanties de bevoegdheid geven om waar zulks passend is geldelijke sancties op te leggen. De maatregelen en de daaraan ten grondslag liggende redenen worden onverwijld meegedeeld aan de onderneming met opgave van een redelijke termijn binnen welke de onderneming aan de maatregel moet voldoen.

- (b) Lid 4 wordt vervangen door:

"4 Niettegenstaande het bepaalde in de leden 2 en 3 moeten de lidstaten de desbetreffende instantie de bevoegdheid geven om waar zulks passend is geldelijke sancties op te leggen aan ondernemingen indien zij binnen een door de nationale regelgevende instantie bepaalde redelijke termijn geen informatie verstrekken overeenkomstig de verplichtingen uit hoofde van artikel 11, lid 1, onder a) of onder b), van deze richtlijn of van artikel 9 van Richtlijn 2002/19/EG (Toegangsrichtlijn)"

- (c) Lid 5 wordt vervangen door:

- ‘5. De nationale regelgevende instanties kunnen, bij ernstige en herhaaldelijke niet-nakoming van de voorwaarden voor de algemene machtiging of de gebruiksrechten of van de specifieke verplichtingen van artikel 6, lid 2, wanneer de in lid 3, van dit artikel bedoelde maatregelen om naleving van de voorwaarden te verzekeren hebben gefaald, een onderneming beletten verder elektronische-communicatienetwerken of -diensten aan te bieden, of de gebruiksrechten opschorten of intrekken. Sancties en straffen die doelmatig, evenredig en ontmoedigend zijn kunnen worden toegepast om de periode van een inbreuk te bestrijken, zelfs indien de inbreuk vervolgens is rechtgezet.’

- (d) Lid 6 wordt vervangen door:

- ‘6. Ongeacht het bepaalde in de leden 2, 3 en 5 kan de betrokken instantie, wanneer zij over bewijzen beschikt dat een inbreuk op de voorwaarden voor de algemene machtiging of de gebruiksrechten of op de specifieke verplichtingen van artikel 6, lid 2, een directe en ernstige bedreiging vormt voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de volksgezondheid, of ernstige economische of bedrijfstechnische problemen voor andere aanbieders of gebruikers van elektronische-communicatienetwerken of -diensten tot gevolg zal hebben, in afwachting van een definitief besluit tussentijdse spoedmaatregelen nemen om een eind te maken aan de situatie. De betrokken onderneming krijgt vervolgens een redelijke gelegenheid om haar standpunt kenbaar te maken en oplossingen voor te stellen. In voorkomend geval kan de instantie in kwestie de voorlopige maatregelen bevestigen die geldig zijn voor maximaal drie maanden.’

- (9) In Artikel 11, lid 1, onder a) en b) wordt het woord ‘bijlage’ vervangen door ‘bijlage I’.

- (10) Artikel 14 wordt vervangen door:

'Artikel 14
Wijziging van rechten en verplichtingen

1. Lidstaten zorgen ervoor dat de rechten, voorwaarden en procedures inzake algemene machtigingen en gebruiksrechten of rechten om faciliteiten te installeren alleen kunnen worden gewijzigd in objectief met redenen omklede gevallen en op evenredige wijze, in voorkomend geval rekening houdend met de specifieke voorwaarden die van toepassing zijn op de overdraagbare gebruiksrechten voor radiofrequenties. Het voornemen om dergelijke wijzigingen aan te brengen, zal op passende wijze worden bekendgemaakt en de belanghebbende partijen, met inbegrip van gebruikers en consumenten, zullen over een adequate termijn kunnen beschikken om hun standpunt met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen kenbaar te maken; deze termijn bedraagt behoudens uitzonderlijke gevallen ten minste vier weken.
2. De lidstaten mogen de rechten om faciliteiten te installeren of gebruiksrechten voor radiofrequenties niet vóór het verstrijken van de periode waarvoor zij verleend zijn beperken of intrekken, behalve in met redenen omklede gevallen en, waar nodig, in overeenstemming met de relevante nationale bepalingen inzake compensatie voor de intrekking van rechten.'

(11) Het volgende artikel 14 bis wordt ingevoegd:

'Artikel 14 bis
Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door het communicatiecomité.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 3 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, lid 1 tot en met 4, en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.
4. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn artikel 5 bis, de leden 1, 2, 4 en 6 en artikel 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.'

(12) Artikel 15, lid 1, wordt vervangen door:

- '1. De lidstaten zorgen ervoor dat alle relevante informatie over rechten, voorwaarden, procedures, bijdragen, heffingen en besluiten betreffende algemene machtigingen en gebruiksrechten en rechten om faciliteiten te installeren op zodanige wijze wordt gepubliceerd en geactualiseerd dat alle belanghebbende partijen gemakkelijk toegang hebben tot deze informatie.'

(13) In artikel 17 worden de leden 1 en 2 vervangen door:

- '1. Onverminderd artikel 9 bis van Richtlijn 2001/21/EG (Kaderrichtlijn) zorgen de lidstaten ervoor dat de machtigingen die op 31 december 2009 reeds bestaan

in overeenstemming worden gebracht met de artikelen 5, 6 en 7 en bijlage I van deze Richtlijn op uiterlijk [datum nog vast te stellen].

2. Wanneer de toepassing van lid 1 leidt tot een beperking van de rechten of een verzwaring van de verplichtingen in het kader van reeds bestaande machtigingen, kunnen de lidstaten de geldigheid van die rechten of verplichtingen verlengen tot uiterlijk [datum nog vast te stellen], mits dit geen afbreuk doet aan de rechten van andere ondernemingen krachtens het Gemeenschapsrecht. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van deze verlengingen en de redenen daarvoor.
- (14) De bijlage wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage I bij deze richtlijn.
- (15) Een nieuwe bijlage II, waarvan de tekst is opgenomen in de bijlage bij deze richtlijn, wordt toegevoegd.

Artikel 4 **Intrekking**

Verordening (EG) nr. 2887/2000 wordt ingetrokken.

Artikel 5 **Omzetting**

- (1) De lidstaten dienen uiterlijk op [] de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken om aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede, alsmede een tabel ter weergave van het verband tussen die bepalingen en deze richtlijn.

Zij passen die bepalingen toe vanaf [].

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

- (2) De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 6 **Inwerkingtreding**

Deze richtlijn treedt in werking op de [...] dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 7 **Adressaten**

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

*Voor het Europees Parlement
De Voorzitter*

*Voor de Raad
De Voorzitter*

BIJLAGE I

De bijlage bij Richtlijn 2002/20/EG (Machtigingsrichtlijn) wordt als volgt gewijzigd:

- (1) Het opschrift ‘bijlage’ wordt vervangen door het opschrift ‘bijlage I’.
- (2) De eerste alinea komt als volgt te luiden: opschrift

‘Deze bijlage bevat de volledige lijst van voorwaarden die kunnen worden verbonden aan algemene machtigingen (deel A), rechten om radiofrequenties te gebruiken (deel B) en rechten om nummers te gebruiken (deel C) als bedoeld in artikel 6, lid 1, en artikel 11, lid 1, onder a), van deze richtlijn, binnen de grenzen zoals aangegeven in de artikelen 5, 6, 7, 8 en 9 van Richtlijn 2002/21/EG (de Kaderrichtlijn).’
- (3) Deel A wordt als volgt gewijzigd:
 - (a) Punt 4 wordt vervangen door:

‘4. Toegankelijkheid van nummers van het nationale nummerplan voor eindgebruikers, nummer van ETNS en UIFN, met inbegrip van voorwaarden overeenkomstig Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn).’
 - (b) Punt 7 wordt vervangen door:

‘7. Voor de sector elektronische communicatie specifieke bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer overeenkomstig Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie)³⁴.’
 - (c) Punt 8 wordt vervangen door:

‘8. Voor de sector elektronische communicatie specifieke voorschriften inzake consumentenbescherming met inbegrip van voorwaarden overeenkomstig Richtlijn 2002/22/EG (Universeledienstenrichtlijn), en voorwaarden inzake toegankelijkheid voor gebruikers met een handicap overeenkomstig artikel 7 van die Richtlijn.’
 - (d) In de punten 11 en 16 wordt, ‘Richtlijn 97/66/EG’ vervangen door ‘Richtlijn 2002/58/EG’.
 - (e) Het volgende punt 11a wordt toegevoegd:

‘11.a Voorwaarden voor het gebruik voor mededelingen van overheidsinstanties aan het algemene publiek om het publiek te waarschuwen voor imminente dreigingen en om de gevolgen van grote rampen te verzachten.’

³⁴ PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37.

- (f) In punt 12 worden de termen 'voorwaarden en uitzendingen voor het publiek' geschrapt:
- (g) het volgende punt 19 wordt toegevoegd:
 - '19. Naleving van nationale maatregelen ter uitvoering van Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad³⁵ en van Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad.'³⁶
- (4) Deel B wordt als volgt gewijzigd:
 - (a) Punt 1 wordt vervangen door:
 - '1. Verplichting om een dienst aan te bieden of een soort technologie te gebruiken waarvoor de gebruiksrechten voor de frequentie zijn verleend, met inbegrip van in voorkomend geval de dekkingsvereisten.'
 - (b) Punt 2 wordt geschrapt.
 - (c) In punt 4 worden de termen "onder voorbehoud van wijzigingen van het nationale frequentieplan" geschrapt.
 - (d) Punt 7 wordt vervangen door:
 - '7. Vrijwillige toezeggingen die de onderneming die het gebruiksrecht heeft verkregen, in de loop van een op mededinging gebaseerde of een vergelijkende selectieprocedure heeft gedaan.'
 - (e) Het volgende punt 9 wordt toegevoegd:
 - '9. Specifieke verplichtingen voor experimenteel gebruik van radiofrequenties.'
- (5) In deel B komt punt 8 te luiden als volgt:
 - '8. Vrijwillige toezeggingen die de onderneming die het gebruiksrecht heeft verkregen, in de loop van een op mededinging gebaseerde of een vergelijkende selectieprocedure heeft gedaan.'

³⁵ PB L 167 van 22.6.2001, blz. 10.

³⁶ PB L 157 van 30.4.2004, blz. 45.

BIJLAGE II

De volgende bijlage II wordt toegevoegd aan Richtlijn 2002/20/EC (Machtigingsrichtlijn):

BIJLAGE II

Voorwaarden die geharmoniseerd kunnen worden overeenkomstig artikel 6 bis, lid 1, onder d)

- (1) Voorwaarden gekoppeld aan gebruiksrechten voor radiofrequenties:
 - (a) de duur van het gebruiksrecht voor radiofrequenties;
 - (b) de territoriale werkingssfeer;
 - (c) de mogelijkheid het recht over te dragen aan andere spectrumgebruikers evenals de hieraan verbonden voorwaarden en procedures;
 - (d) de methode om de vergoedingen te bepalen voor het gebruik van radiofrequenties;
 - (e) het aantal gebruiksrechten dat aan elke onderneming wordt verleend;
 - (f) de in deel B van bijlage I vermelde voorwaarden.
- (2) Voorwaarden gekoppeld aan het recht om nummers te gebruiken:
 - (g) de duur van het recht om het nummer/de nummers in kwestie te mogen gebruiken;
 - (h) het grondgebied waarbinnen zij geldig zijn;
 - (i) alle specifieke diensten of gebruiken waarvoor de nummers moeten worden voorbehouden;
 - (j) de overdracht en draagbaarheid van de gebruiksrechten;
 - (k) de methode om vergoedingen te bepalen voor het gebruik (indien van toepassing) van rechten voor het gebruik van nummers;
 - (l) de in deel C van bijlage I vermelde voorwaarden.'